

Uredništvo • uprava: Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 23-61-23-65. Mesečna naročnina 20 lir, za inosmatvo 40 lir. — Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.394 za inosmatvo. Izključno zastopstvo za oglaševanje v Italiji in inosmatvati: UPI S. A. Milano. Rokopisov ne vračamo.

SLOVENE

JULIJ 1944

22

SOBOTA

Führer je govoril

Führerjev glavni stan, 21. julija. DNB. Führer je imel danes ponoči v nemškem radiu naslednji nagovor na nemški narod:

»Nemški sonarodnjaki in sonarodnjakinje! Ne vem kolikokrat je bil na mene nameravan in izvršen atentat. Če vam danes govorim, potem storim to predvsem iz dveh razlogov: 1. da slišite moj glas in veste da sem neposkoden in zdrav. 2. da tudi približje izveste o zločinu, ki mu ni enakega v nemški zgodovini. Povsem mala klika častihlepnih, brezvestnih in istočasno zločinskih neumnih častnikov je kovala zaroto, da bi odstranila mene in istočasno z mano iztrebila štab nemškega vojnega vodstva.

Bomba, ki jo je položil polkovnik grof von Stauffenberg, je eksplodirala 2 metra od mene na desni strani. Težko je poškodovala vrsto mojih dragih sodelavcev, eden je umrl. Jaz sam sem popolnoma neposkoden, dobil sem le par malih prask in opeklin. Smatram to kot potrditev naloga Previdnosti, da nadalje zasledim svoj življenjski cilj, kakor sem to doslej storil. Kajti pred vsem narodom smem slovesno priznati, da sem imel od onega dne, ko sem prišel v Wilhelmstrasse, samo eno edino misel, da po najboljši volji in vesti izpolnjam svojo nalogo in da sem, ko mi je postalo jasno, da je vojna neizogibna in da se ne da več odložiti, poznal prav za prav samo skrb in delo in da sem v brezštevilnih dnevih in prečutih nočeh živel le za svoj narod.

V uri, ko se nahajajo nemške armade v najtežjem boju, se je slično kot v Italiji, našla sedaj tudi v Nemčiji neka povsem majhna skupina, ki je mislila, da lahko kot v letu 1918, izvede sunek z bodalom v hrbet. Vendar so se to pot težko razočarali.

Trditve teh uzurpatorjev, da ne živim več, se je izkazala v tem trenutku, ko govorim vam, dragi sonarodnjaki, za lažnivo. Krog teh uzurpatorjev je zelo majhen. Nima ničesar skupnega z nemško oboroženo silo, predvsem pa ne z nemško vojsko. Je to povsem majhna klika zločinskih elementov, ki bo sedaj neusmiljeno iztrebljena.

Zato sedaj ukazujem:

1. Noben zivilni urad ne sme poslušati povelj od uradnega mesta, ki bi bilo poslušano tem uzurpatorjem.
2. Nobeno vojaško poveljstvo, noben, noben, noben vojak ne sme ubogati povelj teh uzurpatorjev, nasprotno vsak

Nagovor velikega admirala Dönitza

Führerjev glavni stan, 21. julija. DNB. Vrhovni poveljnik vojne mornarice, veliki admiral Dönitz, je naslovil naslednji govor možem vojne mornarice:

»Moje vojne mornarice! Sveta jeza in brezmislje srd nas prevevata, ko slišimo o zločinskem udaru, ki bi naj stal življenje našega ljubljene Führerja. Previdnost je hotela drugače, obvarovala je Führerja in s tem ni zapustila naše nemške domovine v njenem usodnem boju.

Neka mala nora generalna klika, ki nima ničesar skupnega z našo hrabro vojsko, je nameravala s strahopetno nezvestobo izvršiti ta umor ter s tem izvršiti izdajo nad Führerjem in nad nemškim narodom. Kajti ti lopovi so dninari naših sovražnikov, ki jim služijo za breznačajno strahopetno in napačno pametjo.

V resnici je njihova neumnost brezmejna. Oni mislijo, da bi nas z odstranitvijo Führerja lahko osvobodili našega trdega, toda nespremenljivega usodnega

Prisega nemškega naroda

Odgovor nemškega naroda na atentat na Führerja — Manifestacije zvestobe v mestih in vaseh — Izredne izdaje prinašajo Führerjev govor

Berlin, 21. julija. Poročilo o atentatu na Führerja in o njegovi srečni rešitvi je našlo pot v nemška mesta in vasi, na bojiščih in domovino z izredno naglico ter razgibalo narod z brezpričerno razburjenostjo. Malostevilni stavki prve uradne objave so vzvalovili kljub stvarni vsebini milijonski narod in ki je Führer ponoči ob 1. uri govoril po radiju nemškemu narodu, mu je bilo nasproti srce vsega nemškega naroda. Na cestah in v podjetjih, v domovih vseh nemških rodbin in povsod tamkaj, kjer se sestajajo nemški državljani, se je izražalo globoko čustvo zahvale in hvaležnosti sprito neuspelega atentata. Prebivalstvo nemške prestolnice in vseh nemških okrožij je bilo zelo vznemirjeno.

Možje in žene, ki so v zgodnjih jutranjih urah šli na delo, so stopili k časopisnim kioskom ali pa so se zbirali pred radijskimi zvočniki. Ko so nekoliko kasneje izšle izredne izdaje s Führerjevim govorom, je zadonel vesel in glasen klic skozi ulice: »Naš Führer živi! V mestih in vaseh so se zbirali prebivalci na trgih in delovnih mestih, da bi izrazili zahvalo in zvestobo Führerju. Časopisi so objavili čustva vsega naroda ter povdarjajo povezanost nemškega naroda s Führerjem.

Naj živi Führer! je napisano s velikimi črkami na prvi strani dnevnika »Völkischer Beobachter«. Pod naslovom: »Še trše« piše Alfred Rosenberg: »20. julij 1944 bo šel skozi vsa mesta, vse vasi in vse tvornice oboroževne industrije. Uroda je bedela nad Führerjem. On bo vodil nemški narod skozi ogenj sedanosti v ono bodočnost, katero lahko nemški narod s pravico zahteva in katere je sprito velikih žrtv tudi vredne. Na drugem me-

je dolžan, da vsakega posredovalca ali onega, ki bi sam dal takšno povelje, takoj aretirati ali v slučaju odpora nemudoma uničiti.

Da bi končno javno napravil red, sem imenoval za poveljnika domovinske vojske državnega ministra Himmlerja. V generalni štab sem poklical generalnega polkovnika Guderiana, da bi nadomestil obolelega šefa generalnega štaba ter imenoval za njegovega pomočnika nekega drugega vojskovodjo, ki se je odlično izkazal na vzhodnem bojišču.

Na vseh ostalih službenih mestih v Nemčiji se ne izpremeni nič. Prepričan sem, da bomo z odstopom te povsem majhne izdajalske in zarotniške klike končno tudi v domovini ustvarili vzdušje, ki ga rabijo borci na bojišču, kajti nemože je, da bi stotisoči in milijoni poštenih mož žrtvovali vse, medtem ko bi doma neka povsem majhna klika častihlepnih usmiljenja vrednih kreator skušala nadaljevati s takšnim zadržanjem. Tokrat bomo z njimi tako obračunali, kakor smo to kot narodni socialisti vajeni.

Prepričan sem, da bo vsak pošten častnik, vsak hraber vojak to v tej uri razumel.

Kakšna usoda bi doletela Nemčijo, če bi ta napad uspel, to si lahko malokdo predstavlja. Jaz sam se ne zahvaljujem Previdnosti in mojemu Stvarniku, da me je obdržal — moje življenje je le skrb in je le delo za moj narod — temveč jaz se mu zahvaljujem le zato, da mi je dal možnost, da smem še nadalje rositi te skrbi in nadaljevati s svojim delom tako dobro, kot lahko to zagovarjam pred svojo vestjo.

Dolžnost vsakega Nemca je, vseeno kjer koli se nahaja, da se brezobzirno zoperstavi tem elementom, da jih ali takoj aretirajo ali če se upirajo, brez nadaljnje ušči. Dal sem že tozadevna povelja vsem četam. Ta povelja bodo slepo izvršena, odgovarjajoče poslušnosti, ki jo pozna nemška vojska.

Posebno vas, moji stari soborci, še enkrat z veseljem pozdravljam, ker mi je bilo zopet naklonjeno, da sem ušel usodi, ki za mene samega ne bi predstavljala nič groznega, pač pa bi prinesla grozo nemškemu narodu.

V tem vidim namig Previdnosti, da moram nadaljevati s svojim delom in ga bom vsled tega tudi nadaljeval.

Führer živi

DNB, 20. julija. Na Führerja je bil izvršen danes atentat z razstrelivom. Pri tem so bili iz njegove okolice težko ranjeni:

generalni poročnik Schmudt, polkovnik Brandt in sodelavec Berger.

Lažje poškodovani so bili: generalni polkovnik Jodl, generali: Korten, Böhle, Bodenschatz, Heusinger, Scherff in admiral Voss in von Puttkamer, kapetan bojnega broda Assman in podpolkovnik Borgmann.

Führer ni dobil drugih poškodb, razen lahkih opeklin in udarcev.

Takoj nato je začel zopet z delom ter sprejel, kakor je bilo predvideno, Duceja k daljšemu razgovoru.

Kratko po atentatu je prispel k Führerju Reichsmarschall.

Govor maršala Göring

Führerjev glavni stan 21. jul. Reichsmaršal je naslovil naslednji nagovor na letalstvo:

»Tovariši letalstva!

Nezadržano nesramen morilek udar je izvršil v četrtek proti našemu Führerju neki polkovnik grof von Stauffenberg po nalogo neke usmiljenja vredne klike bivših generalov, ki so morali biti odgnani zaradi njihovega strahopetnega ter elabega vodstva. Führer je bil po vsemogočni

Previdnosti kot po čudežu rešen.

Ti zločinci poizkušajo sedaj kot uzurpatorji z napačnimi povelji napraviti zmšnjava v četah. Zato ukazujem: Na vsem področju Nemčije vodi po mojem navodilu vse nemško letalstvo generalni polkovnik Stumpf kot vrhovni poveljnik letalstva v Nemčiji. Letalci se imajo ravnati le po mojih ali njegovih ukazih.

Reichsführerja SS Himmlerja mora vse letalstvo, če on to zahteva, kar najbolj podpreti. Poleti kurirjev, vseeno s kakršnim koli letalom, se smejo izvesti le z mojim ali njegovim dovoljenjem.

Vse častnike in vojake katere koli stopnje ter tudi civilne osebe, ki bi nastopale za te zločince ter se vam približale, da bi vas pregovorile za njihovo zločinsko delovanje, je treba takoj aretirati in ustreliti.

Kjer boste vi sami prejeli nalogo, da iztebite te izdajalce, morate brezobzirno postopati. To so isti obžalovanja vredni tipi, ki so skušali izdati in sabotirati bojišče.

Častniki, ki so se udeležili tega zločina, so se stali izven svojega naroda, izven vojske, izven vsake vojaške časti, izven prisege in zvestobe. Njihovo uničenje nam bo dalo novih moči. Njihovemu izdajstvu naproti postavlja letalstvo svojo zapriseženo zvestobo in vročo ljubezen do Führerja ter svojo pripravljenost izvršiti vse za zmago. Naj živi naš Führer, ki ga je vsemogočni Bog danes tako vidno blagoslovil!

Zarota se je popolnoma zrušila

Berlin 21. julija. Kakor je izvedel nemški poročevalski urad, se je popolnoma zrušila zarota zločinske častniške klike. Kolovodje so se potem, ko se je izjalovil njihov udar, deloma sami ustrelili, deloma so jih ustrelili bataljoni vojske. Med ustreljenimi se nahajal tudi atentator polkovnik grof von Stauffenberg. Do nemirov ni prišlo nikjer. Ostali, ki so sodelovali v tej zaroti, bodo poklicani na odgovornost.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« ugotavlja: »Sovražnik je naredil nov poskus, da bi na poti zločina dosegel spremembo v boju. Ta atentat pa kaj slabo pristaja propagandistični sovražnikovi trditvi, da je Nemčijo praktično že premagal. To je nemški narod v tem trenutku jasno in točno spoznal.«

Prvi časopisni glasovi o udaru na Führerja

Berlin, 21. julija. Vse berlinsko petkovo jutranje časopisje je v znamenju poskusa umora Führerja. Vsi časopisi so izdali danes posebne izdaje, v katerih prinašajo poleg Führerjeve slike tudi besedilo uradnega sporočila ter nagovore Führerja, Reichsmaršala Göringja ter velikega admirala Dönitza. V komentarjih se bavijo časopisi z vzroki, ki so dovedli do tega atentata ter enoglasno ugotavljajo, da to ni bil prvi poskus v tej vojni odstraniti Führerja s strahopetnim umorom.

»Völkischer Beobachter« piše pod naslovom »Lopovih med ostalimi: »Majhna klika generalov, ki si je drznila izvesti izdajo nad Führerjem in narodom, je bila uničena z isto odločno masčevalno pravico, kakor s svojo obžalovanja vredno neznanostjo in izredno zavrnjenostjo. Ta klika nima ničesar skupnega z nemškimi vojski, ki izvršujejo na vseh boji-

ščih za Führerja in narod prave čudeže zvestobe in junaštva. To so iste pojave, ki so jih imenovali v nasprotnem taboru kot »opozicija«. Vode plutokratsko-boljševske svetovne zarote si ne žele ničesar bolj, kot da bi uničili moža, ki so spoznali za dušo in glavo boja Nemčije za evropsko svobodo. Nikdar niso znikavali, da je njihova največja želja, umoriti Adolfa Hitlerja.«

Madrid. Vsi madridski večerni časopisi so kot »poslednje poročilo« na vidnih mestih prinesli poročila o atentatu na Führerja. Sodba javnega mnjenja, ko je izvedelo o tem atentatu, je ta, da se v tem atentatu ne zrcali le slaba vest nemških nasprotnikov glede pravice in krivice v tej vojni, marveč da se v tem zrcali tudi skrb, ki jo imajo nemški nasprotniki glede nadaljnega razvoja te vojne.

Heftige Kämpfe bei Caen und St. Lo

Ein feindlicher Zerstörer von Kampfflugzeugen versenkt — In Italien grössere Kampfhandlungen im Adriatischen Küstenabschnitt — Im Osten Fortdauer der schweren Kämpfe

DNB. Aus dem Führerhauptquartier, 21. Juli. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Südöstlich und südlich Caen setzte der Feind seine Angriffe mit stärkeren Infanterie- und Panzerkräften fort, ohne dass er wesentlichen Geländegewinn erzielen konnte. Auch im Raum nordwestlich St. Lo zerschlugen unsere Truppen alle feindlichen Angriffsgruppen. Bei den Kämpfen am 18. und 19. Juli wurden in der Normandie zweihundert feindliche Panzer abgeschossen.

Kampfflugzeuge versenkten im Seegebiet westlich Brest einen feindlichen Zerstörer und beschädigten zwei weitere schwer.

Bei Säuberungsunternehmen im französischen Raum wurden wiederum 285 Terroristen im Kampf niedergemacht.

Schweres V-1-Vergeltungsfeuer liegt weiterhin auf dem Grossraum von London.

In Italien fanden gestern grössere Kampfhandlungen nur im Adriatischen Küstenabschnitt statt, wo der Feind geringfügig Boden gewinnen konnte. An der übrigen Front führte der Gegner an vielen Stellen örtliche Angriffe, die erfolglos blieben.

Die 16. SS-Panzer-Grenadier-Division »Reichsführer SS« hat sich unter Führung des SS-Gruppenführers und Generalleutnant der Waffen-SS Simon bei den schweren Kämpfen an der Ligurischen Küste durch besondere Standhaftigkeit und Tapferkeit ausgezeichnet.

Torpedoboote beschädigten im Golf von Genua zwei britische Schnellboote.

Im Osten dauern die Kämpfe im Raum von Lemberg und am oberen Bug mit unverminderter Heftigkeit an. Unsere Divisionen leisteten den Sowjets weiterhin zähen Widerstand und fügten ihnen hohe Verluste zu. Allein eine Panzergrenadier-Division schoss in den letzten Tagen 101 feindlichen Panzer ab.

Nördlich Brest-Litowsk warfen Truppen des Heeres und der Waffen-SS die Bolschewisten im Gegenangriff zu-

rück. Mehrere Angriffsspitzen des Feindes wurden eingeschlossen und vernichtet.

Ostlich Bialystok brach der Gegner in unsere Stellungen ein. Erbitterte Kämpfe sind hier im Gange. Nordwestlich Grodno wurden sowjetische Kampfgruppen im Gegenangriff geworfen.

An der Strasse Kauen-Dünaburg sowie zwischen Dünaburg und Peipus-See griffen die Bolschewisten mit starken Panzer- und Schlachtfliegerunterstützung an zahlreichen Stellen an. Sie wurden unter Abschuss einer grossen Anzahl von Panzern abgewiesen oder aufgefangen.

Im Nordabschnitt haben sich die schlesische 255. Infanterie-Division unter Führung von Generalleutnant Melzer und das Grenadier-Regiment 32 unter Oberst von Herder durch besondere Tapferkeit ausgezeichnet.

Schlachtfliegergeschwader zersprengten sowjetische Panzerverbände und Nachschubkolonnen. 58 feindliche Panzer und über 500 Fahrzeuge wurden vernichtet. In Luftkämpfen verlor der Feind 55 Flugzeuge.

Wachfahrzeuge der Kriegsmarine schossen über dem Finnischen Meerbusen 5 sowjetische Bomber ab.

Starke deutsche Kampffliegerverbände führten auch in der vergangenen Nacht schwere Angriffe gegen die Nachschubbahnhöfe Minsk und Molodezno.

Nordamerikanische Bomberverbände griffen von Süden und Westen Orte in West-, Südwest- und Mitteldeutschland an. Besonders in Friedrichshafen, Wetzlar und Leipzig entstanden Schäden und Personenverluste. Durch Luftverteidigungskräfte wurden 47 feindliche Flugzeuge, darunter 45 viermotorige Bomber abgeschossen.

In der Nacht griff ein britischer Verband Orte im rheinisch-westfälischen Gebiet an. Störflugzeuge warfen ausserdem Bomben auf das Stadtgebiet von Hamburg. 39 viermotorige Bomber wurden dabei zum Absturz gebracht.

Schnelle deutsche Kampfflugzeuge griffen Ziele in Süd- und Ostengland an.

Ogorčeni boji pri Caenu in St. Loju

Bojna letala so potopila sovražni rušilec — V Italiji je prišlo do večjih bojnih dogodkov na jadranskem obalnem odseku — Na vzhodu so nadaljujejo težki boji

Führerjev glavni stan, 21. julija. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Jugovzhodno in južno od Caena je nadaljeval sovražnik z napadi močnejših pehotnih in oklepniških sil, ne da bi mogel doseči vidnejše pridobitve ozemlja. Tudi severozahodno od St. Loja so razbile naše čete vse sovražne napadalne skupine. Pri bojih 18. in 19. julija je bilo v Normandiji uničenih 200 sovražnih oklepnikov.

Bojna letala so potopila v morskem področju zahodno od Bresta nek sovražni rušilec, dva nadaljnja pa težko poškodovale.

Pri očistevalnih akcijah na francoskem področju je bilo spet ubitih v boju 285 teroristov.

Težak masčevalni ogenj »V 1« leži še nadalje nad velepodročjem Londona.

V Italiji je prišlo večeraj do večjih bojnih nastopov le na področju jadranskega obalnega odseka, kjer je sovražnik pridobil le skromno ozemlje. Na vseh ostalih bojiščih je izvedel sovražnik večeraj krajevne napade, ki so ostali brezuspešni.

16. SS-oklepniška grenadirski divizija »Reichsführer SS« se je pod vodstvom SS-Gruppenführerja in generalnega poročnika orožja SS Simona izkazala z izredno vztrajnostjo in hrabrostjo v težkih bojih ob ligurski obali.

Torpedni čolni so poškodovali v genovskem zalivu dva britanska hitra bojna čolna.

Na vzhodu trajajo še nadalje boji na lvovskem področju in ob zgornjem Bugu z nezmanjšano silovitostjo. Naše divizije so nudile Sovjetom še nadalje žilav odpor ter mu zadale visoke izgube. Ena sama divizija oklepniških grenadirjev je uničila tamkaj v zadnjih dne 101 sovražni oklepnik.

Severno od Brest-Litovska so vrgle čete vojske in orožja SS boljševeke v protinapadu nazaj. Več na-

padalnih sovražnih osti je bilo obkoljenih in uničenih.

Vzhodno ob Bialystoka je vdrl sovražnik v naše položaje. Tukaj so v teku ogorčeni boji. Severozahodno od Grodna so bile v protinapadu odbite sovjetske bojne skupine.

Na cesti Kovno-Dvinsk kakor tudi med Dvinskom in Pejpuskim jezerom so napadli boljševiki na več mestih z močno podporo oklepnikov in borbenih letal. Bili so po uničenju večjega števila oklepnikov odbiti ali zaustavljeni.

Na severnem odseku se je odlikovala s posebno hrabrostjo slezijska 255. pehotna divizija pod vodstvom generalnega poročnika Melzerja in 32. grenadirski polk pod vodstvom polkovnika Herderja.

Jate borbenih letal so razbile sovjetske oklepniške oddelke in preskrobale kolone. Uničenih je bilo 58 oklepnikov in preko 500 vozil. V zračnih bitkah je izgubil sovražnik 55 letal.

Varnostne ladje vojne mornarice so sestrelile nad Finskim zalivom 5 sovjetskih bombnikov.

Močni nemški oddelki borbenih letal so izvedli tudi v pretekli noči težke napade proti preskrobavainima kolodvoroma Minsk in Molodečno.

Severnoameriški bombniški oddelki so napadali z juga kraje v zapadni, jugozapadni in srednji Nemčiji. Posebno v Friedrichshafen, Wetzlarju in Lipskem je nastala škoda in izgube med prebivalstvom. Zračnoobrambene sile so sestrelile 47 sovražnih letal, med temi 43 štirimotorni bombnikov.

V noči je napadel nek britanski oddalek kraje v rensko-westfalskem področju. Motilna letala so odvrгла razen tega tudi bombe na mestno področje Hamburga. Pri tem je bilo sestreljenih 39 štirimotorni bombnikov.

Hitra nemška bojna letala so napadla cilje v južni in vzhodni Angliji.

Ogorčenje dunajskega prebivalstva

Dunaj, 21. julija. Atentat na Führerja je povzročil tudi na Dunaju veliko ogorčenje nad tem zločinom ter veliko veselje in zadovoljstvo nad rešitvijo Führerja. Dunajsko prebivalstvo vidi v tem namig Previdnosti, ki je ohranila Führerja svojemu narodu.

»Neuer Wiener Tagblatt« piše o morilskem udaru na Führerja med ostalimi: »Po prvih minutah potem, ko je bil sporočen atentat na Führerja, je nemški narod trdno odločen storiti ravno to, za kar ga je pozval Adolf Hitler, namreč: biti moč na mestu ter prebiti se skozi to

vojno z vsemi silami in s trdno in neomajno vero, ki jo ima narod, ki se bori za svoj obstoj. Kjer koli na svetu žive poštene ljudje, morajo ta ogabni zločin samo zaničevati in zaničevati one, ki so hoteli umoriti Adolfa Hitlerja. Nemški narod sledi svojemu vodstvu ter je tudi dokazal svetu, da se boj ne more odložiti na tak način, marveč da si bodo morali sovražniki, če mislijo doseči zmago, to zmago priboriti na bojnem polju. Sedaj va nemški narod, kaj mora storiti ter izvršuje svojo samo po sebi razumljivo dolžnost s čim večjo odločnostjo in s čim večjim zaupanjem v moža, ki vodi.

K preosnovi japonske vlade

Tokio, 20. julija. Domet komentira japonsko preosnovno kabineta, kakor sledi:

Pri pogovoru o vzrokih o sklenjeni ostavki Tojovega kabineta lahko sklepamo, da kabineta ni odgovarjal vedno močnejši želji japonskega naroda za udeležbo v vojni, ki se je pojavljala vsak dan močnejše.

Tako je na primer predsednik družbe Nippon-Kokan Kyoza Asano pred kratkim izjavil v svojem ekspezoju: »Kot oseba, ki odgovarja za proizvodnjo, ugotavljam, da so ladje trgovske mornarice in vojne mornarice nezadostne za nadaljnje bojevanje. Počem se posvetiti svojemu delu z vso močjo in energijo, toda moji vnemi stoji nekaj nasproti. Mi potrebujemo moči polno podporo, da se z vsemi našimi silami posvetimo delu, mi potrebujemo krepko vodilo, da lahko proizvodnjo intenziviramo.«

Drugi problem, tako je nadaljeval »Domet«, je namestitev žensk. Japonske žene bi se rade udeležile v prvi vrsti totalno vojne, kot žene vojskujočega so naroda. Vlada, ki je odstopila, pa ni bila v položaju, da bi uresničila to veliko željo japonskega naroda. Japonska vlada se je s tem odlikovala, da je sicer mobilizirala narod, ne pa, da bi izzvala pritisk. Narod je trdno odločen, da se bori v sedanjih vojni zmagovalno do konca, pri čemur se mu ne zdi nobene žrtve prevelike in nobene težave nepremostljive. Sedanja menjava vlade je po-

sledica dejstev, da se je morala vlada, ki je odstopila, umakniti želji naroda k popolnemu posegu v borbo.

Potem, ko je dosedanja vlada izpolnila svojo nalogo, ugotavlja nadalje agencija »Domet«, je sklenila, da poda svojo ostavko in japonski narod je vladi za to hvaležen. Sedaj pa pričakuje japonski narod v bližnji bodočnosti osnove krepkejšo in pozitivnejšo vlado. Menjava vlade na Japonskem je vedno le ukrep upravnega značaja.

»Kdor koli bo prišel na krmilo države,« tako zaključuje Domet, »se vendar ne bo spremenila politika Japonske, ki je odločena, da stori vse, da dovede vojno do srečnega konca. Dolgi z Veliko Britanijo! Dolgi z Združenimi državami, za osnove novega svetovnega reda v tesnem sodelovanju z narodi velike Vzhodne Azije, kakor tudi z zavezniškimi deželami v Evropi!«

Tokio, 20. julija. Dobro poučeni politični opazovalci so izjavili v četrtek, kakor javlja agencija »Domet«, da bo nova vlada osnovana v četrtek zvečer ali pa najkasneje v petek zjutraj. Dalje poročajo, da so bila predana cesarju po vrsti konferenčni priporočila za naslednika odstopivšega generala Toja. Kakor javlja agencija »Domet« v nekem drugem komentarju, je bilo generalu Toju prepovedano, da bi se pogajal za obnovitev strukture svojega kabineta. Zaradi tega se je nazadnje odločil, da naredi prostor novemu možu in pripravi pot za osnove močnejšega vladnega kabineta, za katerim bo stal ves narod.

Stalno in uspešno delo domobranskih bataljonov

Tolovaži se kar ne morejo sprijazniti s tem, da v Cerklju, Grahovem, Vel. Blokah, St. Vidu in okolici niso več gospodarji. Z večjo silo seveda ne morejo tja, ker se boje novih udarcev, razen tega je niti nimajo več, ker bijejo »bitko« v dolini Krke in v Suhi krajini. Kako tam izgleda, povemo za sedaj čisto na kratko:

14. julija je udarni bataljon domobranec v Dvoru pri Žužemberku zadal hostarskim pospehom hud udarec, kajti pustili so 132 mrtvih, 46 prisilnih mobilizirancev pa se je prostovoljno javilo poveljstvu bataljona. Koliko so odnesli videjših ljudi mrtvih s seboj, bo povedal TANJUG, ne?

Seve, ljubljanski vsevedneži bodo govorili, da so čete tega prekaljenega in tako dobro vodenega bataljona imele vsaj petkrat toliko mrtvih, kot gozdovniki. No, čisto na uho: niti enega, a samo šest lahko ranjenih.

Toliko mimogrede, ker je to bilo 14. julija. Podrobnosti sledi, čim dobimo poročila poveljnika bataljona, ki že razmišlja o svoji novi taktični potezi.

Vrnimo se v naš lep rajon Rakete—Velike Bloke. Torej samo še posredno tolovaške patrulje se prav potuhnjeno plazijo po gozdovih. Ali tudi te ne uidejo budnemu očesu čet. Prvi dotik s tolovaži je bil na Hribarjevem, kjer je stražar spal spanje pravičnega. Ko mu je vodja domobranske patrulje odvzel puško, taorbo in celo »prelepo« titovko, so ga zbudili. Kar verjeti ni mogel, da ne sanja. To je bil neki Lojzek. Skoro v naročje sta priletela še dva taka tička, neki Francec in njegova Milena. Oba sta ranjena.

Tudi pri Sv. Trojici ni bilo boljše za roparje; ker so nekako zlezli v zemljo, so računali, da so sigurni, pa je tudi ta stražar dremal. V urnem begu je pozabil šatorsko krilo, odejo ter torbico s strelivom. Tudi vsi ostali so jo pobrisali za njim. Da so videli svoj neuspeh, so se z Vel. Blok pripeljali na kolesih trije VOS Imeli so samo toliko časa, da so odvrgli svoje puške in obe torbici z neizrabljeno propagando; tretji VOS-ovec je namreč

obležal na njivi za vasjo. Bil je neki dobro znani Jožek iz Turjaka, sicer pa tudi vodnik VDV.

V Kremenici so se hoteli tolovaži nekam upirati našemu vodu, pa so pozabili, da se na desnem boku nahaja drugi domobranski vod. Takrat je pa nastala dirka k Štrukljevi vasi. Na mestu so pustili obležati znanega partijca Alojzija, piše se za Sraja.

Na Sreču je na naš vod nabasala sledeča patrula pri Reparih. Eden je takoj obležal od dobro merjenega strela, ostala dva sta kljub ranam ušla.

Cesto se vpraušajo Ljubljanci, kam denejo njihovi miljenčki kože sneednih volov. Naj gredo v vas Slugovo.

Torej, na kratko: 6 tolovažev mrtvih, 3 so verjetno odvele, kar se je videlo po sledovih, 4 ranjeni in 1 ujet.

Da pomagamo TANJUG-u, povemo, da je to bilo 11. julija 1944. Ko pa bo ta agencija lajala o svojih uspehih in o domobranskih izgubah, ji pošepetamo še na uho, koliko je domobrancev mrtvih, a koliko in kako ranjenih. Za sedaj pa nič več.

Ta, za tolovaže tako nesrečna bataljona sta 10. julija v smeri proti Trebnju zagrabila VIII. brigado, ki je v pantičnem »redu« odšla v vzhodni smeri na nove »položaje«. Pri tem so pozabili poveljnika 2. čete 1. bataljona in še 4 tovariše. Med potjo so prisilni mobiliziranci kar počakali domobrancelce, ter se jim predali. Rekli so: »Hvala Bogu, že dolgo smo Vas čakali, pa smo le pričakali!«

Tolovaška junaštva

25. junija se je pojavilo v Trebelnem 25 moči, samih terencev. Veste, kdo so terenci? To so tisti, ki so posebno junaški, kadar se znašajo nad ubogim, do-

Iz Trsta

Koncerti za delavstvo. V minulih dneh je nemška vojaška godba izvedla celo vrsto koncertov v raznih industrijskih podjetjih, ki so bili namenjeni delavstvu.

Nesreče. Mornariški kapitan Simeon Lazzarini je šel po stopnicah na neko ladjo, pa se je tako nesrečno zataknil z nogo, da je padel s stopnic štiri metre v globino. Poskodoval si je hrbtenico in dobil tudi nevarne notranje poškodbe.

66 letnega Ivana Mezinca je podrl v Julijski ulici avto in je pri padcu dobil poškodbe po nogah in rokah. — Ko je sekal drva, se je vsekval v desno roko 38 letni Italico Vaniglio. — 78 letna Hermina Kramer je pri pospravljanju stanovanja padla in si poškodovala roko. — Pri delu v ladjedelnici je padel Otello Canziani, star 18 let in dobil poškodbe po glavi ter po rokah. — V Buzetu je kmetica Antonija Tuljah zadela na seniku ob vile in se ranila v roko. Ker ni iskala takoj zdravniške pomoči je nastopilo zastrupljenje.

Zeparji v tramvajih. V enem samem dnevu zaznamuje policijska kronika tri žepne tatvine. Delavcu Primu De Francesiju, ki je šele nekaj časa zaposlen v Trstu, je v tramvaju izginila listnica, v kateri je bilo 900 lir in osebni dokumenti. — 49 letni Pasquale Blotta je pri izstopu iz tramvaja opazil, da mu je izginila iz žepa zlata ura, ki je bila vredna več tisoč lir. — Gospe Mariji Košuta je nekdo ukradel črno usnjato denarnico, v kateri je bilo 70 lir.

Zaboj so ukradli. Približno pred letom je 54 letni Vladimir Custerlina dal v varstvo čevljarju Antonu Buzzinotto na Garibaldijevem trgu št. 12 zaboj, v katerem je bilo precej perila, štiri litre olja, precej cigaret in zlato nalivno pero, vse skupaj v vrednosti okrog 15.000 lir. Vse do zdaj je bil zaboj na starem mestu. Ko pa je pred dnevi odšel varuh za eno uro po opravkih v mesto, so neznanec odpeljali zaboj.

Tatovi na delu. Ko je Anton Cherubini, stanujoč v ulici Madonnina št. 10 nekdo jutro odprl vrata na žagi, ki je v bližini njegovega doma, je opazil, da je bilo v njegovi odtisnosti vlomljeno. Ko je dobro pregledal prostor, je videl, da so mu poneli tatovi odnesli črn dežni plašč, delavno haljo, 20 metrov dolg jermen, 5 steklenic likerja, 3 zavojke kleja, zaboj s 5 kg marmelade in druge stvari v vrednosti 5000 lir. — 51 letni Ruggero Fiorencis, stanujoč v ulici Giunastica št.

brim kmečkim ljudstvom, ko ni zaščiten, ki povedo brigadam, kje naj vamejo par volov, kje edino kravico, ki da je svoje revno mleko par otročičem, kje skrito kilo masti, kje prgišče koruzne moke. Evo, to so tisti terenci. Toliko zaradi vednosti ljubljanskim, vrhiškim, borovniškim in novomeškimi meščanom, ki bi tudi radi to bili.

No, in ti terenci, ki so s seboj imeli 1 strojno in 4 brzostrelke, so imeli polna čreva naropanih dobrot, so si izmislili »špas«. Začeli so kar streljati med uboge ljudi, češ, tako mi delamo, kadar gremo nad domobrancelce. To tečejo ti komaj jih kroglo dohajajo!

Istočasno je sekajo čisto navadni domobranci Jože, Polde, Janez in Cene iz Novega mesta. Zaradi dobrega izvrševanja službe jih je poveljnik ...čete pustil na poldnevni dopust domov. A ko bi le vedeli, kakšna nevarnost jih čaka! 25 razjarjenih terencev je pred njimi. Polde, ki je bil najbolj nestrpen, jo reže prvi. Kar zasliši »mili« glas tolovaških strojne.

»Fantje, danes bo pa še lušno,« se obrne nazaj, »stopimo. Ti, Janez, levo, Cene desno, Jože pa za mano. Hitro!«

Jejha, fantje, v kakšno nevarnost se podajate! Oh ne, nič. Dva rafala iz domobranske brzostrelke, in kaj je to? ... Dvakrat pet in dvajset peta iz Trebelnega v gozd in od tam naprej.

To so ti novomeški dopustniki! Pa Velike Lašče? Nič slabše. 27. junija je odšla patrula proti Pankarčam. Kdo pride naproti? Dve tovarišici. Ena, tista bolj suha, je zbežala po grmovju, debelejša ni. Koj za njimi, evo ti dveh brezskrbnih kurirjev na kolesih, ukradenih seveda. Eden, tisti, ki je ranjen, je počakal domobrancelce, a drugi tudi. Pred smrtjo je še preklel tistega, ki ga je v smrt poslal.

52. je moral ugotoviti zjutraj, ko je odprl svojo trgovino v Crispijevi ulici št. 45, da so ponorci neznanjati potačili počastili njegovo trgovino z obiskom in mu odnesli radio aparat znamke »Marcelli«, 2 kg slanine, 20 jajc, delavno haljo in 30 lir drobiža, ki je bil v nekem predalu. Skoda, ki jo trgovcu trpi znaša čez 7000 lir.

Mlad utopljenec. V Strmcu so našli utopljenega 6 letnega Emilija Mantovanijskega. Kako se je mogel deček utopiti do zdaj še ni ugotovljeno. Njegovo truplo so položili v mrtvašnico bolnišnice. Pazite na žeparje! V mestni cestni železnici št. 1, 6 in 11 so se v zadnjem času ponovno pripetile žepne tatvine. Potnikom so neopaženo zginile listnine in denarnice. Bodite previdni in pazite na svoje dragocenosti!

Iz gospodarstva

Nova nemška oblačilna karta

Sedaj izdana nemška oblačilna karta je že peta v sedanjih vojni, čeprav je sovražna propaganda trdila, da je naka bila zadnja in da Nemčija ne more več kriti potrebe svojega prebivalstva na tekstilih. Nova oblačilna karta ni namenjena vsem potrošnikom, temveč samo za otroke, mladino, fante in dekleta ter ima 80 točk. Od karte za odrasle osebe št. 4 pa je zopet opreščenih 10 točk, za katere je možno nakupovati. Karte za dojenčke in dodatne karte za noseče se izdajajo kot doslej. Dosedaj so imele tekstilne karte za normalne potrošnike v Nemčiji za leto 1939—1940 100 točk, za 1940—41 150 točk, za 1941—42 še 120 točk. Četrta karta je bila nezmanjšana, vendar so bili stavljeni najvažnejši predmeti pod zaporo meseca avgusta 1943, da se tako zavaruje predvsem preskrba onih, ki so izgubili vse zaradi bombnih napadov.

Sedaj se dele vsi potrošniki oblačil na tri skupine. V prvo skupino spadajo oni, ki so bili oškodovani zaradi bombnih napadov, v drugo skupino spadajo otroci in mladina, ki porabijo več oblačil kot odrasli ljudje. Tretjo skupino pa tvorijo delavci v oboroževalni industriji, pri katerih se bodo oblačili predmeti oddajali na posebne nakaznice brez karte.

Vsekakor je storitev nemške tekstilne industrije v vojni ogromna, če pomislimo, da je še vedno poskrbljeno za kritje oblačilnih potreb pri onih, ki obklo dejansko potrebujejo ali novo ali pa za obnovo.

Georges Beer, Henri Baur, Jeanne Mar-nac, Marie Dubas in še dolga vrsta drugih.

Prav tako je v slovitosti in v založništvu prevladovalo židovstvo od Calman-Lévyja do Albina Micheleja, dveh največjih založnikov. Židje so bili pomembnejši pisatelji André Herzoga (André Maurois) in drugi.

In dalje — kdo je zasnoval razne krivične zakone, ki so zakrivali propad družine, propast posameznika. Cigavo delo so bile velike prevare in goljufije in škandali. Kdo je zasnoval in pospeševal nemoralno in pogubono ter za človeka tako sramotno lepotno razstavo in tekmo žensk?

Vidal-Naquet ima na vesti zakon o razporoki. Glede velikih škandalov naj omenim panamski škandal s Kornelijem Herzem na čelu. In škandal pri podjetju Pathé, čigar poglavitni krivec je bil Bernard Tannenzapf, s pravim imenom Bernard Nathan. Židovska visoka finančna bi v Franciji ne mogla spraviti ljudske fronte do tolikšne moči, ako bi si ne bila istočasno pridobila premoč tudi na gospodarskem polju, kar pa je dosegla s podkupovanjem časopisov, ki so pisali v njeno korist in vplivali na ljudsko mnenje. Ljudska fronta je bila posledica dolgotrajnega židovskega prizadevanja, ki zna tako vztrajno kvariti in rušiti stare dobre običaje in duhovno in materialne do-brine.

Ojačen odelovanje »V 1«

Stockholm, 20. julija. Kakor javlja agencija »Exchange Telegraph«, se je ob-streljevanje Anglije z letelimi bombami v 48 urah zelo pojačalo. V tem času so po določenih rednih odmorih prileteli v skupinah nad Anglijo. Število mest, od koder usmerjajo to orožje proti Angliji, so Nemci gotovo zvišali. Medtem ko so z nekaterih mest obstreljevali London, so se druga mesta specializirala na prislanišča južnoangelske obale.

Londonsko četrtkovno časopisje potrjuje vsesplošno mnenje, da sedaj prihaja več letelič bomb nad Anglijo kot v preteklih tednih. Večina časopisov komentira sklep vlade, da bi uvedla sistem alarmnih priprav.

Amsterdam. Britanski notranji minister Morrison je objavil danes, kakor javlja britanska poročevalska služba iz Londona, v spodnji zbornici, da bo brž-kone v teku prihodnjega tedna podal uradno objavo o novem alarmnem sistemu v Veliki Britaniji.

Zürich. Člani angleških rodbin, ki so jih zaradi vojne pred dvema leti prepe-ljali iz Gibraltara v Anglijo in so se sedaj zopet vrnili v Gibraltar, so izjavili, da je angleška vlada zaradi obstreljevanja z orožjem »V 1« preložila svoj sedež iz Londona. Novo bivališče vlade ni znano.

Cürh. Kakor poroča agencija Reuter iz Londona, je objavil britanski minister za zdravstvo Henry Willing v spodnji zbornici, da je bilo od 2. julija iz Londona evakuiranih 170.000 žena in otrok.

Stockholm, 20. julija. Agencija Reuter javlja: Vso noč na četrtek so nadaljevali Nemci s svojimi nastopi ter pošiljali »le-

teče bombe« na grofije južne Anglije in londonsko področje. Nastala je škoda in izgube med prebivalstvom.

Amsterdam. Kakor poroča agencija Reuter, je bila južna Anglija in londonsko področje tudi v noči na danes obstreljevano z nemškimi letelimi bombami. Povzročena je bila škoda in izgube.

K bojem v Italiji

Berlin, 20. julija. Mednarodni informacijski urad poroča k bojem v Italiji:

Na Ligurski obali so se razvijali, kakor je bilo pričakovati, večerji boji ob spodnjem Arnu do področja pri Livornu. V dveh močnih napadalnih kolonah so suli ameriški oklepniški in pehotni od-delki ob obalni cesti in vzhodno odtoč proti nemškim zapornim položajem. Tukaj je prišlo tekom dneva do večernih ogorčenih bojev, v katerih poteku so se morale nemške sile umakniti na mestni rob Livorna. V večernih urah so divjali na južnem delu mesta težki polnični boji. Tudi na jadranskem krilu so se umak-nile nemške bojne črte v teku ogorčenih bojev na odseku Esino proti severu. Boj-no delovanje tukaj trajalo pozno v noč, ne da bi bili javljeni zaključni uspehi.

Rooseveltovo pismo papežu

Zeneva, 21. julija. Po informacijah iz Ruma je bil Rooseveltov zastopnik v Vatikenu Taylor pobleščan, da preda papežu Rooseveltovo lastnorčno pisano pismo. Pismo obravnava — tako pravi poročilo Rooseveltov nameravan obisk pri papežu, na katerega polaga Roosevelt sprčo prihodnjih volitev zaradi glasov katoliških volivcev veliko važnost. Roosevelt bo stanoval v vili Madama.

Lepa in uspela zborovanja

V nedeljo 16. julija je bilo v Smar-jeti proščenje. To priložnost so izrabili domobranci in priredili lepo protikomuni-stično zborovanje. Po jutranji maši je imel govor domačin, višji narednik Langus Jože. Iz Novega mesta je prišel ravnatelj Ivan Dolenc, ki je v odličnem govoru prikazal poslušalcem vso grobojbo komunističnega nauka in še večjo ogabnost komunističnega delovanja. Ob desetih je dr. Blatnik prebral v cerkvi nekaj odlomkov iz škofovega protikomuni-stičnega pastirskega lista. Nato je imel pred cerkvijo še ognjevit govor domobrancel Brzovič Janko. Pestro zborovanje je lepo povzdignilo ubrano petje šentjernejskih fantov, zlasti so bili Smar-jetčani navdušeni nad prelepimi novimi domobranskimi koračnicami, ki so jih to pot prvič slišali.

Tržiški fantje tudi nadaljujejo s svoj-im izročilom. Po celi vrsti zborovanj, ki so jih priredili v sosednjih krajih, so to nedeljo imeli doma lepo zborovanje, na katerem je govoril domobrancel Senica Anton.

Komunistka izdala svojo mater

V okolici Grosuplje se je zgodil v noči od 12. na 13. julij ogaben zločin. Komunisti so prišli v vas Cerovo iskat 60 letno Skrajnac Marijo. Njena izprijena hči je že pred dvema letoma šla v hosto, medtem ko sta oba brata vstopila k domobrancem. Hči je od matere zahtevala, da naj ta na vsak način doseže od svojih sinov, da bi se vrnila domov ali pa šla celo h komunistom. Ker niso imeli ti njeni načrti nobenega uspeha, je v svoji jezi dala odvzeti z doma svojo 60 let staro mater, da bi se tako maščevala nad njo.

Komunisti se tudi v življenju drže načel svojih »vzgojiteljev«, ki jim naročajo: »Zatrite v sebi vsa melkužna čustva ljubezni in hvaležnosti.

»V vsakem srcu poženi — ne ljubezni, bajonet! Kolji, ropaj, požigaj! — kdor ljubiš novi svet!«

Ta zverinska vzgoja rodi sadove. Bes komunistične vlačuge se ne ustavi niti pred materjo!

»Dunaj v pesmi in plesu«

Pod tem naslovom se je vršila v četrtek večer v veliki unionski dvorani prirščna prireditve. Nastopili so štirje umetniki, s klavirsko spremljevalko prav za prav pet, ki so v besedi in v plesu podali najboljše, kar je bilo kdaj o mestu od sinji Donavi napisanega. Poslušalci tudi tisti, ki Dunaja ne poznajo približe, so mogli iz teh izvajanj dobiti verno sliko Dunaja, mesta pesmi, plesa in humorja, ljubezni, prirščne domačnosti in dobrodušne uživanja željnosti; mesta, ki tako rado obrača pogled v svojo slavno preteklost in se opaja ob spominu nanjo. Vpogled v bitje in žitje Dunaja sta nam dala mojstra besede Inge Fürst in Reinhold Siegfert, oba člana dunajskega Burgtheatra. Recitacije Inge Fürst so umetni-na svoje vrste; v njeni besedi, v kretnji in v izrazu obraza se zrcali vsak najmanjši čustveni odtenek, ki ga je pesnik ali pisatelj položil v svojo besedo; njene recitacije se po glasovni modulaciji in po melodioznosti skoraj približujejo petju in ga v marsičem že prekašajo. Veliko teh lastnosti je pokazal tudi Rein-

hold Siegfert, le da je bilo opazno, da so mu bližje umetnine komičnega ali grotesknega značaja. V njuni interpretaciji je pred nami zaživel Dunaj kot so ga v vezani in nevezani besedi doživljali Ferdinand v. Saar, Josef Weinheber, Fritz Stüber, Franz Grillparzer, Franz Karl Ginzkey, Adolf Glasbrenner in Rudolf Stürzer.

Plesne točke po melodijah, ki so jih ustvarili tipični dunajski skladatelji Josef Haydn, Franz Schubert in Josef Lanner, je izvajal plesni par Trude Klotz in Toni Birkmeyer, oba člana dunajske državnice Opere. Tudi njuno izvajanje je pokazalo popolno obvladanje tehnične strani plesne umetnosti, obenem je pa iz njihnih plesov odsevala svojevrstna mentaliteta Dunajčana, kot se je v dolgih stoletjih tudi v plesni umetnosti izoblikovala. Pri klavirju ju je spremljala ga. Bartole. Tako so nam imenovani pripravili umetniško dovršen večer, ki je zlasti v tistih poslušalcih, ki so Dunaj od blizu spoznali, obudil lepe spomine na nepozabne dunajske dneve.

Denar, topovi in kri...

Proti koncu pomladi 1. 1938, ko je bil Comité des Forges na celi fronti premagan in od vseh strani ogrožen, je ta slavni Comité des Forges moral kloniti. Ravnateljske stolčke v Comitéju pa so zasedli sledeči upravniki: René Mayer, Friderik Bloch-Laine od družbe Lazard freres in Ernest Mercier.

Tako so postali bankirji »revolucionarje« — trgovci s topovi. Zdaj je imelo židovstvo v rokah kovinarsko industrijo in je lahko resno mislilo na nove priprave za vojno.

XVII.

Neizprosnaj boj

V prejšnjem poglavju smo videli, kako se je židovska visoka finančna vrnila v vse panoge industrije, potem ko ji je uspelo, da se je polastila svojega tekmečka, Comitéja des Forges.

Okoliščine in spretnost, ki je lastna židom, da znajo izkoristiti v svoj prilog politične zmede in gospodarsko krizo, so pripomogle, da je stvar tako naglo uspela. Uspeh je pripisovati židovski vztrajnosti, potrpežljivosti in umetnosti v spletkarjenju. Oporo pa zajema žid tudi iz svojega talmuda, ki ga vzpodbuja k uničenju vsega, kar ni židovsko.

Žid je skrajšen materialist, njemu je sveto le to, kar se da kupiti in prodati. S svojim nemoralnim in neznačajnim ravnanjem je zastrupil francoski narod. Masonerija je židovstvu pri tem pomagala. Prostožidarstvo je vplivalo na politično, na poklicno in na družinsko življenje. Po svojih ložah je prostožidarstvo nadziralo in vplivalo skrivaj na kulturno udejstvovanje in na javno življenje in sicer po svoji tako imenovani kulturni zvezi in po Zvezi za pravice človeka in meščana.

»Zveza za pravice človeka in meščana« je bila ustanovljena v času Dreyfusove afere. Ustanovili so jo židje: Lucien Herr, Bernard Lazare in mladi Léon Karfunkelstein, ki se je pozneje podpisoval Léon Blum. Léon Blum je zvezo osnoval, češ da bo varovala in ščitila človeške pravice in svobodo. V resnici pa je ta zveza delala zmedo med desničarji in pospeševala revolucionarno gibanje v času Dreyfusovega procesa. Sčasoma je postala zveza važno politično orožje v rokah židovskega prostožidarstva.

Zveza je imela 25 sekcij ter do 250 tisoč članov. Njen predstavnik je bil ogrski žid. Viktor Basch. Častna pred-

sednika Zveze pa sta bila senator Mavricij pl. Rothschild in Léon Blum. Z ozirom na člen statuta bi se zveza ne smela vtikati v politiko. Toda ta člen je bil le prevara, kajti Zveza je bila bolj politična kot kulturna. Zveza je imela še drugo ime, namreč Rassemblement populaire, kar naj bi pomenilo ljudska fronta, kakor je Léon Blum-Karfunkelstein pojasnjeval na kongresu, ki ga je liga sklicala v Toursu leta 1937. Léon Blum je poudarjal, da bodi »Zveza za pravice človeka in meščana« osnova in središče in gibalo ljudske fronte. Njen sedež je bilo zbiralnišče odbora ljudske fronte. Zvezin predsednik je bil obenem predsednik ljudske fronte, frontni glavni tajnik pa obenem predsednik Zveze. Tudi ta glavni tajnik je bil žid.

O ligi za ljudsko izobrazbo naj navedem še sledeče: V njenem odboru je bilo izmed 19 odbornikov 14 židov. Na čelu 7 podružnic te Zveze, med katerimi je bila tudi Zveza kinematografov, ljudskih vzgojiteljev za laični pouk in umetnikov — l'Union française des offices de cinéma, éducateurs laïques d'éducation artistique, je bilo sedem židov. Med voditelji omenjene zveze z 20 tisoč sekcijami, ki so v svojih skupinah šteli 600 tisoč članov, so bili zastopani sledeči židje: Cohen Léwy, Bloch ter razni Blumi. K ligi je spadala tudi mednarodna zveza ruskih svobodomislovcev, čigar predsednik je

bil žid Farebowski. V Švici je zastopal zvezo predsednik igralcev žid Langhoff, v Ameriki pa žid Robson. Propagandno, razkroj in raznarodovanje francoske duše so posledice lige za laični pouk s svojim materialističnim gledanjem na svet. Liga za ljudsko izobrazbo je imela veliko zaslombo v času ljudske fronte v židu Izaiju Zachariasu (Jean Zay), ki je bil takrat minister za narodno prosveto.

Liga in njena šola je pospeševala v Franciji razkroj morale po književnosti, gledališču in kinematografu. Kdo so bili lastniki takšnih podjetij? Lastniki velikih gledališč in kinov, kakor Pathe Nathan, Braunberger, Diamant, Berger, Gaumont in Oso, so bili židje, pa tudi dve tretjini režiserjev in igralcev je bilo židovskega pokolenja, od Abela Ganceja do Marcela Simona in do Jacquesa Natansonja, vsi sami židje! Zanimivo je tudi, da so bili tudi vsi razsvetljivi pariski gledališki židje in sicer, žid Volterra pri gledališču Théâtre de Paris, žid je bil ravnatelj Varna pri gledališču Casino in Alcazar, B. Deutsch pri gledališču Saint Georges, Paschal Rotschild pri Pigalle, Abraham v Odéonu, Maks Rappoport, ki se je podpisoval Maks Mauprey, je bil pri Variétéju, obenem pa predsednik Združenja gledaliških ravnateljev. Dve tretjini pisateljev in igralcev je bilo židovskega plemena, n. pr.: Tristan Bernard, Louis Verneuil, Henri Bernstein,

Vsakdanja Ljubljana po kronistovih zapiskih

Ljudje pridno odplačujejo dolgove

Med prvo svetovno vojno, ko je bila konjunktura za prodajo gotovih pridelkov prav ugodna in je kmetom denar dotedal, je drt Janez E. Krek ponovno krat opozarjal kmete in jih pozival, da naj hite plačevati svoja, na njihovih posestvih vknjižena hipotekna posojila, kajti pozneje bo nastopila kriza, ki bo oteževala plačevanje teh hipoteknih bremen. Mnogi so sledili Krekovi nametnosti. Hitro so plačali vse dolge in si tako v časih hude krize ohranili svoja posestva popolnoma vseh bremen prosta. Slično ugodnost imajo kmetje tudi sedaj, ko z lahkoto prodajo vsak pridelek. In v zemljiški knjigi je videti, kako mnogi skušajo hitro poplačati vsa njihova posojila obremenjujoča posojila. Na drugi strani pa je spet značilno, da se prav v teh časih vknjižena velika posojila na razne nepremičnine, ležeče v mestu.

Sezona glavnate solate pojema

Bili so tedni, ko so trnovske in krakovske zelenjadarice pripeljale na živilski trg kope lepe in debele glavnate solate. Gospodinje so bile takrat zelo izbirčne. Trnovčanke in Krakovčanke pa so se morale truditi, da so solato spravile v denar. Ta tedni pa je na trgu opaziti veliko povpraševanje po glavnati solati, kajti sezona za njo že pomehava. Gospodinje se sedaj zbirajo okrog vsake prodajalke, kar gneča je okoli njene eize. Mnoge prodajalke hitro poprodajo svojo zalogo in zgodaj odridnejo s trga domov k svojemu dnevnemu delu.

V nekaj dneh bo na trgu že več stročjega fižola.

Posestne spremembe

Košir Josip, posestnik na Pristavi pri Borovnici, je prodal Josipu Lipovcu, posestniku na Jezeru, občina Žalec, dve travniški parceli, ležeči v k. o. Trnovsko predmestje, za 12.500 lir. Pogodba datira še od 17. junija 1939, a je bil prepis izvršen šele ta mesec. Zgodovina te posesti je zanimiva. Pogodba je morala biti predložena bivšemu vojnomu ministrstvu v Beogradu, da jo je odo-

brilo. Tam je pogodba obkležala. Potreben je bil sedaj duplikat pogodbe. — Prime Anton, posestnik v Ljubljani, Cesta v Mostni log št. 38, je prodal Ivanu Rojcu, posestniku v Ljubljani, Triglavsko ulico št. 9, zemljiško parcelo štev. 354/10, vrt, 0,20, obilna površina predmestja, v izmeri 533 kv. m za 34.000 lir. Bajda Janez, posestnik v Štepanji vasi št. 4, je prodal Matildi Iskrji, posestnici v Ljubljani, Verovškova ulica št. 61, gozdno parcelo štev. 2390/8, k. o. Rudnik, v izmeri 397 kv. m za 4000 lir.

Novo kislo zelje

V petek je bilo na trgu do dva sodečka novega letošnjega kislega zelja, ki je bilo hitro prodano. V dolgi vrsti so stalo gospodinje in vsaka je lahko dobila do 1 kg kislega zelja. Bilo je prav dobro in lepo. Letina za zelje je letos izredno dobra.

Dve nesreči

V četrtek, 20. t. m., sta se primerili dve huji nesreči. Dopoldne okoli 9.30 je padel z visokega voza pri tovarni Indus na Sv. Petra cesti skladiščnik, 59 letni Stefan Novljan. Padel je pod voz. Zdržljena mu je bila desna noga. Nenavada nesreča se je okoli 11.30 primerila v kurilnici državnih železnic v Šiški. Med delom je na Poljanskem napisu št. 54 stanujoči ključavničar 45 letni Miha Knafele padel na trebuh tako nesrečno, da mu je počil želodec. — Ravnatelj tovarne Spectrum, 54 letni Jakob Cihlač je bil z reševalnim avtom prepeljan v Leonišče. Zbado ga je močan kap.

Poškodovana, razsuta ali nezadostna zavarovanja okoliških odprtin so brez vsakega haska oziroma še povečajo nevarnost poškodb v zaklonišču. Zato je tak zavarovanja odstraniti ter jih nadomestiti s takim zavarovanjem, ki bo svojo nameno res služilo. Vsako tako zavarovanje mora segati vsaj 30 cm preko robov okenske odprtine ter tako pritrjeno in toliko močno, da zadržati zračni pritisk, ne pa, da ga bo zračni pritisk prvega odnesel ali odpilnil.

Dogodki in novice današnjega dne

IVANA GROBOVI

† Ivana Tešar. V Ljubljani je umrla gospa Ivana Tešar roj. Nagode. Blago mater bodo pokopali v soboto ob treh popoldne iz kapel sv. Andreja na Žalah.

† Helena Koprivec. Po kratki bolezni je je 68. letu starosti izdihnila gospodična Helena Koprivec, upokojenka tobačne tovarne. Rajnica leži na mrtvaškem odru na Žalah v kapelici sv. Mihaela. Na zadnji poti jo bodo pospremili v soboto ob petih popoldne izpred viške cerkve na pokopališče na Viču.

† Anica Copič. V Ljubljani je za vedno zatisnila oči gospa Anica Copič. Blago mater bodo pokopali v nedeljo ob treh popoldne iz kapel sv. Krištofa na Žalah.

Naj rajnim sveti večna luč, vsem njihovim dragim naše iskreno sožalje!

Eajdovi Pepci v slovo

Dve leti je že minilo odkar si nas zapustila. 12. julij 1942 je bil zate usodni dan.

Le zverinska krutost je zmogla narediti to, kar so tolikim in tudi Tebi, ljuba Pepca, storili »osvobodilci« našega naroda. Tako si morala svoje življenje po nedoumljivi Previdnosti darovati na oltar sveti veri in narodu.

Vrli posadki domobrancev na Dobrovi pa se je ob njihovi požrtvovalnosti in

vetrajnosti posrečilo, da so Te vsaj po dveh letih našli na kraju nesreče. Visoko si potila svoj krvavi pot. Visoko Te je krila mati zemlja.

Danes popoldne na Ti goslo zemeljski ostanki prenešeni bali posodo zemeljsko k Božjemu grobu, koder boš čakala poziva k vstajenju in poveljanju tvojega mučenega telesa.

Ta čas pa, draga Pepca, prosí ljube- ga Stvarnika za nas in naš Slovenski narod, naj se nas usmili in da pravo spoznanje še vedno zaslepljenim, da tudi oni spoznajo pot, ki je edino prava. Pot, ki vodi k ljubezni in proč od sovraštva.

OSEBNE NOVICE

Poroča. V četrtek, 20. t. m. sta se pri sv. Jožefu poročila poročnik Narodnih straž dr. Milan Komar, odgovorni urednik »Goriškega lista« in abiturientka Marija Ahačič. Mladima zakoncem želimo obilo sreče!

Sprememba vodstva na Rakovniku. Za ravnatelja salezijanskega zavoda na Rakovniku je bil imenovan preč. g. Lambi- zar Jurij, dosedanjí duhovni vodja v kon- vikt. Novemu ravnatelju iskreno čestita- mo in želimo mnogo lepih uspehov. Do- sedanjí ravnatelj, preč. g. dr. Jože Kuk, ki je v najtežjih vojnih letih z veliko vne- mo vodil zavod in mu je bil pretekleka redna doba službovanja, je sedaj premeščen v salez. dom na Lanišću pri Škofljici.

Boj sovražnih sil je boj idej.

(Mahnič)

Koledar

Sobota, 22. malega srpana: Marija Mag- dalena, apokrinica: Menelaj, opat: Pla- ton, mučenec.

Nedelja, 23. malega srpana: 8. pobinkošt- na: Apolinar, škof in mučenec; Liborij, škof; Romula, devica.

Dramsko gledališče

»Marija Stuart«. Red Sreda. Ob 17.30.

Operno gledališče

»Paganini«. Red Sobota. Ob 18.

Kino Matica

»Titanic« ob 16 in 19.

Kino Union

»Materina ljubezen« ob 17 in 19.15.

Kino Sloga

»Kdo je oče« ob 16 in 19.

Lekarniška služba

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6; mr. Ho- čevar, Celovška cesta 63, in mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta.

Ne prezrite knjige dr. Franca Grivca

Narodna zavest in boljševizem

ZGODOVINSKI PABERKI

22. malega srpana

711. leta so Arabci pri Xerez de la Frontera premagali Spance in se utrdili na Pirenejskem polotoku. V času ko so Arabci nazlo prodrali ob Sredozemskem morju vzdolž afriške obale proti oceanu, se Evropa ni zavedala nevarnosti, ki ji je grozila od pomezeca. Arabci so po osvojitvi Egipta sunili proti zahodu, osvojili 688. leta Kartagino, 710. pa Cento, zadnjo bizantinsko postojanko na afriških tleh. Na Pirenejskem polotoku so ustali- villi še v šestem stoletju svojo državo Zahodni Goti. Priljubljeni germanski element se je polagoma spajal s starim romanskim prebivalstvom v narod Spancev, posebno se potem, ko je 586. leta kralj Recared prestopil v katoliško cerkev, ki je postala posled pomembna opora državi. Kljub temu, da so se okoli leta 650. odstranili vse razlike med Romani in Germani ter poznali posled sam Spance, so notranji spori in boji še vedno pretresali mlado državo. Pri 710. ko so Arabci do- končno osvojili Severno Afriko, se je vnel boj za prestol. Roderik je vrgel s prestola kralja Vitico. Premagana stranka je šla iskat pomoči k Arabcem v Afriko. Tam- kašnji namestnik Musa je poslal svojega podpoveljnika Tarika, ki se je 711. leta izkrcal v zalivu Algecirasa, na kraju, ki je po njem dobil svoje ime Džebel Tarik — Gibraltar. V bitki ob poloku Salado v bližini jezera La Janda, običajno jo imenujemo bitko pri Xerez de la Fron- tera, so Arabci premagali Roderika. Tarik je prodiral dalje, mesta so se mu preda- jala, vendar v začetku ni mislil na osvaja- nje. Ko se je pa pokazalo, da ni pravega odpora, je naslednjega leta prišel v Span- njo sam Musa. V sledečih bojih je kralj Roderik padel, Arabci pa so osvajali po- krajino za pokrajino, Goti so se umaknili v gorate predele Asturije. Prebivalstvo se je mirno podvrglo. Le nekaj mogočna cerkev je zgrubila svoj vnanji ugled in posest, sicer se pa ni veliko spremenilo v življenju naroda, ki je pod tujo vlado ohranilo svojo vero in jezik. Arabci so prekrstili Pireneje in hoteli osvojiti se- vero ležeče predele, pa jih je pri Poi- tiersu doletel poraz. V Spaniji pa so vla- dali še dolga stoletja. Šele 1492. leta so osvojili kristjani zadnjo arabsko postoj-anko na evropskih tleh — Granado.

1888. leta so Angličji odkupili od egip- tovskega podkralja delnice suezkega kopa, katerega posest so že ob priliki upora v Aleksandriji 1882. leta vejaško zavarovali.

Z Vrhne

Naročniki »Slovenčeve knjižnice« naj dvignejo knjigo »Steklar iz Murana« na podliski cesti 9. Tam so tudi naroča- li »Slov. knjižnice« in »Svetovec«. Prodaja posameznih knjig ter romana v slikah »Ivanhoe« in »Quo vadis«, — Ca- sopia »Slovenec«, »Slov. dom« in »Do- moljub« dobite v trgovini Peter Habič, na Novi cesti, poleg šole.

Obvestila Preveda

Oddaja mesa bolnikom

V soboto, 22. t. m. bodo mesarji pro- dajali meso samo na bolniške kaskaznice.

Nakazila trgovcem za mesec avgust

Trgovci, peki in zadruga v Ljubljani dvignejo pri Prevodu, Novi trg 4-II naka- zila za racionirano blago, t. j. enotno, rže- no in koruzno moko, testenine, riž, sladkor, olje, vžgalice, sol, kvas, kva in kavino na- domestke, za delitev v avgustu 1944. po na- slednjem redu:

V soboto, 22. t. m. vse zadruga, v pono- deljek, 24. t. m. trgovci in peki z začetni- cami 8 — 2, v torek, 25. t. m. trgovci in peki z začetnicami P — S, v sredo, 26. t. m. trgovci in peki z začetnicami M — O, v čer- tek, 27. t. m. trgovci in peki z začetnicami Ka — L, v petek, 28. t. m. trgovci in peki z začetnicami G — Ka in v soboto, 29. t. m. trgovci in peki z začetnicami A — F.

Peki naj dvignejo nakazila v glavnem med 10. in 12. uro.

Delitev se priče ob 7. uri. Vsa trgovce- naj v »Prevodov« skladišču ugotovi, kdaj bo dvignil blago.

Ponovno opozarjamo razdeljevalce ra- cioniranih živil, da smejo postreči v tem b- lom in sam odjemalcem, ki so jih vpi- sal v redni seznam, predložen v juliju Pre- vodu. Nihče ne sme menjati trgovca, niti na novo sprejeti odjemalca, ne da bi v to privolil Prevod. Zato naj vsak razdeljeva- lee rac. živil napoti novega odjemalca na Prevod, Novi trg 4-II soba št. 12, da dobi ta potrebno potrdilo, preden mu izda pri- padajoče blago. Nobenega drugega postop- panja ne bomo priznali in tudi morebiti predložene naročilnice ne bomo uvaževali.

Poziv mlekarom

Mlekarne, ki so razdeljevale jajca za teške in najtežje delavce in starostne upra- višence, naj prinesejo odroke v soboto, dne 22. julija t. l. v Maistrovo 10.

Rdeči križ poroča

Povratnikom za Srbijo. Pozivamo vse bivše oficirje, podoficirje in vojaške urad- niki, ki so se prijavili za povratek v Sr- bijo, naj se takoj zgledajo pri Slov. Rdečem križu, Marijin trg št. 5, zaradi važnih in- formacij. S seboj naj prinesejo osebne iz- kaznice rodbinskih članov, za mlajše pa po- datke o datumu in kraju rojstva. Zadeva je nujna.

Važno za trafikante

Vpisnike je treba oddati v ponedeljek- jutraj v glavno zalogo. To je zadnji ter- min! — Združenje.

Upoštevajte pravočasno!

Ni dovolj, da izpraznite in počistite- podstrešje, temveč morate pogledati tudi v razna mansardna stanovanja, na ka- tera ob izpraznjevanju podstrešja najhr- te niste mislili. Ta stanovanja predstavljajo mnogokrat ravno tako nevarnost, kakor- založeno podstrešje.

»KRI MUČENCEV«

je zgodovinski dokument komunističnih krvoprelitij v vrstah zavedne slovenske duhovščine.

Naznanila ljubljanskih prireditel

Dramsko gledališče

Sobota, 22. julija, ob 17.30: »Marija Stuart«. Red Sreda.

Zaključek dramske sezone 1943—1944.

Schillerjeva žalost »Marija Stuart« ima za vsebino zadnja življenjska leta škotske kraljice Marije Stuart v jetništvu angleške kraljice Elizabete ter njun spor. V dram- si stoji dva značilna nasprotja: Marijin ženski, ljubezni predani in Elizabetin moški, predvsem državniški misli sledeči zna- čej. Konflikt je zgrajen na tem nasprotju, kot gibal za vse dogodke. — Osebe: Marija Stuart — Šaričeva, Elizabeta, angleška kra- ljica — Lubičeva, Robert Dudley — Jan, Juri Talbot — Debevec, Viljem Cecil — M. Skrbliček, Viljem Davison — Lipah, Amija Paullet — Cesar, Mortimer — Biteno, grof

Aubespino — Nakerst, grof Bellevre — Ver- donik, Okelli — Korošec, Melvil — Gregorin, Hana Kennedy — Kraljeva, Margarita Kurl — Pugljova, častnik telesne straže — Raz- trešen. Režiser C. Debevec, scena arb. Rohr- man, kostumi D. Kačerjeva. Začetek ob 17.30.

Operno gledališče

Sobota, 22. julija, ob 18: »Paganini«. Red Sobota.

F. Lehar »Paganini«, opereta v treh de- janjih. Napisala P. Knepler in B. Jenbach, prevedla L. S. in V. U. — Osebe: Marija Ana Eliza, kneginja lubečica — Mlejnikova, knez Felice Baccini, njen soprog — Zupan, Nikolaj Paganini — B. Sancelin, Bartucel, njegov impresario — Milčinski, grof Ho- dovilla, general v Napoleonovi armadi — Humer, markiz Giacomo Pimpinelli, prvi kneginjin komornik — M. Sancelin, grofica de Laplace, dvorna dama — Sancelinova, Bela Giretti, primadona knežje opere — Bar- bičeva, Marko, Filip, Emanuel, vaščani — Pianecki, Skabar in Langus, Julija, Anita, Poletto, Tofolo, grbec Bepo, tibetapeli — Ka- čič, Corallina, lastnica prenočišča »Pri za- javeli podviki« — Zamejševa, sobarica — Ka- čičeva, gostilničar — Gregorin, obredar — Marek, violinski solo — A. Dermelj, Godt- so v začetku 19. stoletja v kneževini Lucca. Dirigent S. Hubad, režiser D. Zupan, ko- reograf P. Golovin, scena inž. E. Franz, ko- stumi J. Vilfanova.

»Oddajniška skupina Jadransko primorje«

RADIO LJUBLJANA

Dnevni spored za 22. julij:

7. Poročila v nemščini — 7.10 Jutranji pozdrav; vmes: 7.30 Poročila v slovenščini — 9. Poročila v nemščini — 12. Opoldanski koncert — 12.30 Poročila v nemščini in slovenščini, napoved sporeda — 12.45 Veseli zvoki za premor — 14. Poročila v nemščini 14.10 Vaška godba in brata Petrovič — 17. Poročila v nemščini in slovenščini — 17.15 Mali koncert izvajata M. Viher, violi- no, Lipovšek, klavir — 18.30 Pregled šport. dogodkov (nem. in slov.) — 18.45 Gospodnj- sko predavanje: Prijatelj Kristina: Beseda o današnji modi — 19. Fantje na vasi — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Aktual- no predavanje (prenos) — 20. Poročila v nemščini — 20.15 Slovenska alikancija — 22. Poročila v nemščini, napoved sporeda — 22.30 Ob zaključku tedna — 23. Prenos spora- da nemških radijskih postaj.

KULTURNI OBZORNIK

Mitja Šarabon: »Bolečina«

V širšo javnost je pesnik Mitja Šara- bon vstopil prav za prav šele pred do- brim pol letom, kajti tisto nekaj pesmic, ki jih je pred leti priobčil v Domu in svetlu, so komaj obrnile pozornost nase. Pač pa je veliko pozornost vzbudila nje- gova pesem pokojnemu tovarišu Fran- cetu Palantiču v »Slovenec« ter ciklus »Iščem Tec« v zadnjem zborniku Doma in sveta 194. Ta ciklus pa je že zametel celotno lirično zbirke, ki je izšla sedaj pri Ljudski knjigarni pod naslovom Bo- lečina.

Mitja Šarabon je mlad človek, toda gotovo pesnik pravega lirčnega ognja, ki ga razžarja odnotraj, da se izlije v lahkokotne verzje. Vsa ta zbirka je iz- lita kot v enem samem pesniškem navdi- hu, občutku ljubezni, ki ga ne zapuša ne ob iskanju ljubezni ne tedaj, ko se umišlja, da jo doživlja, kar vse ga vodi v bolečino smrti, ki jo vsak mladi fant v teh časih vidi pred seboj. Tako se mu pesniško doživeti sprosti v štiri cikla, ki jih veže med seboj v enoto prav ob- čutek bolesti kot osnovnega pesniškega občutka.

Prvi ciklus nosi naslov Iščem te... Vsebuje motive erotičnega iskanja, ne- mega krika po ljubezni, po ljubezni, ki človeka muči, pa si človek te muke želi, kajti — muke od sladkega bitja so pe- sniku užitek.

Iskal te bom v bližini, v žarku, kaplji, v zlati roži, na metulja lepi koži, v svoje sobice tlobini, v svojega srca globini, v svoje duše hrepenenju, v pesmih svojih in življenju, ki je srečno v bolečini.

Pesnik postaja v svojem iskanju ljubezni ena sama res:

dajemu nam plugu vdana njiva, da orje me in v rano me ustvarja! In ta rana se pri Šarabonu vnema v obu- pu, saj je skoraj vseh ted 12 pesmi tega cikla uglasenih na ta pesmizem, ko si želi biti uslišan ali pa zavržen od ljub- ljene, naj bi pela duša: vsa sem tvoja, vsa sem tvoja!... Je to pesmizem mla- dočnega ljubečca, ki vse stavi na eno kocko: ljubezen ali smrt, ki pa ga po- zneje življenje utrudi in umiri. Toda iz- razil je v obliki Šarabon na pesniški način, čeprav ta erotika kot takšna ni zdrava in je znamenje pesnikove mla- dosti.

Drugi ciklus je sočnejši. Naslovljen je Poljub. Kakor si je prej želel smrti v iskanju ljubezni, tako si zdaj želi, da bi bil s poljubom zaduščen. Toda njegova pesem je našla tu mestoma pravo lju- bezensko noto, pesmi na str. 27, 28, 29, so lepi primeri te njegove umirjene po- esije, katerih dva zgleda navajam:

Zdaj brez moči sem, brez besed,

brez sna, brez sna,

kdo vzel mi spanec je in smeh in jok,

da se o vzel mi mi še dvojno poira?

Med najlepše in najmočnejše spada pred- zadnja pesem tega cikla:

Izmučen sem, boljmo me že pesmi, oko je motno že in misel suha; a prosim te, povej zares mi, kaj jaz sem tebi: pesem, košček kruha, ki ti je hrana: ali sem ti skorja, da jo odvržeš; mar sem puh kožuha, ki ti lepo poboža čisto lice? Sem sonce, ki čez daljina ti obzorja v obraz zasije; sem ti klis resnice? Če sem ti roža, prah na licu cvetca, imej me rada — svojega poetla! Tretji ciklus nosi naslov Trojica ter ima za vsebino prav tako pesmi eroti- čnega značaja, prav tako otožne, spomin na preteklost:

le jaz gorim kakor razevali sleč, sree in duša sta kot dvoje sveč povsod tlišina je, na mizi oljka. Zopet sledi boleče iskanje ter sta si v tem prvi ciklus in tretji podobna kot glas ene in iste strune in bolečine, joka in nemega kričanja. Kako lepa je pesem na str. 411 ali na str. 47 o boru v vihr, ki str. 411 ali na str. 47 o boru v vihr, to bolesto romantično iskanje vodi v smrt, prav res v prepade in v vodo, ne samo v pesmi (45, 46), temveč tudi v življenju. Zato je zadnji ciklus posvečen Smrti, ki ni samo pesniško spominja- nje na Gradnika in Balantiča, temveč- tja tudi vodi vsa njegova pesem, ki »kot ranjena žival kriči in toči. Močni

pesmi Smrti (I, II) je erotično doživetje smrtnega objekta; ne razlikuje se dosti od objema dekleta, ki prav tako v svoji slasti prinaša samo smrt.

Taka je poezija Mitje Šarabona, ka- kor se kaže v zbirki Bolečina. Gotovo je z njo razodel svoj primarni pesniški ogenj, ki ga sili v oblikovanje, svoje mo- čno doživetje, močno erotično čustvo, ki pa je še mladostno in bolešno. V tem pogledu pa ima življenje preneslo preko. Zbirka pa ima kljub temu dvojni po- men: odkriva nam pesnika, ki se danes sicer še zelo vodo naslanja po izrazu in doživljanju sveta na Gradnika in nje- gove svet, ki pa se bo po svoji pristni pesniški nadarjenosti in ognju, ki gori v njem, gotovo še razvil v močnega pe- snika. Če prvenec še ni v močnem dozorel, predvsem življenjske, je to krivda mla- dosti, saj tudi Balantičeva lirika trpi na njej. Druga pomembnost pa je: s Šara- bonovo zbirko se zopet uveljavlja — kot prej z Balantičev — romantika v nas, subjektivizem, bolečina srca in duše. Kot se je povojni eksperimentalizem začel z »za- lestnimi romani«, tako se sedanjí odklon od opisnosti vrši v znamenju »bolečine«. Preko bolečin gre pot do človeške notra- nosti. Ta lirika hoče priti do njega.

V celoti je zbirka ena sama melodija na osnovno varianta erotične bolesti, ki nosi v sebi kal smrti in vodi v smrt, slogovno pa temelji na realizmu Gradni- kovega izražanja, ki pa dobiva mestoma toplejša in močnejša figurativna poudarka ter romantičnejši smisel.

Izšla je v lični obliki ter stane bro- širana 22, vezana 36 lir. td

Kaj je novega pri naših sosedih?

Z Gorenjskega

V Kranju je bila na novo ustanovljena telovadna in športna skupnost. V polno zasedenem domu stranke je ob ustanovitvi pozdravil navzoče športni okrožni vodja Radik, zlasti pa okrožnega vodjo dr. Pilegeria. Nato je potoval do dosedanjemu delu za razvoj telovadbe in športa v Kranju. S posrečeno agitacijo je bilo mogoče pridobiti veliko število prebivalcev za šport. Ob zaključku je okrožni vodja pozdravil obnovitev športnega delovanja v Kranju in izrazil prepričanje, da bo veliko število prebivalcev izrabilo to prednost za telesne vaje, zlasti pa mladina.

»Dve uri akrobacije« je bil v Kranju naslov pesterne večeri, na katerem so nastopale tudi plesalke iz dunajske države.

S Spodnje Stajerskega

Odklikovan je bil podnarednik Janez Grebin za zaslužnim križcem druge stopnje z mečje. Doma je iz Zgornje Mule.

V Celju so priredili vrsto zborovanj po posameznih mestnih skupinah. Vsa so bila pod naslovom »In sedaj se tem bolj«. Ta zborovanja so zajela tudi bližnjo okolico Celja.

Pogorel je Društveni dom v Sv. Lovrencu na Pohorju. Glavni trakt je ostal v glavnem ohranjen. Požar so zakrivilo gošarji, ki so prišli preko Radla.

Crnice so letos na Pohorju in Kozjaku obilo obrodile. Tako bogate letine gozdnih sadežev ljudje že dolgo ne pomnijo. Tudi gob je bilo junija in julija obilo. Zalibog pa se ljudje bojijo gošarjev in zelenih kušarjev, katerih je letos posebnost mnogo. Vsled tega gozdni sadeži ostanejo večinoma neobrabljani. Crnice prodajajo na mariborskem trgu po 2 RM.

Predavanje o letalski zaščiti je bilo te dni v Ptuj. Udeležilo se je predavanja okrog 400 čelnih in blokovnih pomočnikov, dalje zaklonskih poverjenikov in mnogih drugih.

Požrtvovalne članice delavskega taborišča. Pri nabirki za Rdeči križ v Slovenski Bistrici se je posebno izkazalo žensko delavsko taborišče. Članice so med seboj nabrale 600 mark, čeprav je deklet bilo le 70.

Iz Hrvaške

Delo na obnovi prizadetih krajev. Za obnovu prizadetih hrvaških krajev skrbi v prvi vrsti ministrstvo, ki je bilo za to svrhu posebej ustanovljeno, t. j. ministrstvo za prizadete kraje. Ministrstvo je za obnovo prizadetih pokrajin in krajev pozvalo k sodelovanju vse priznane hrvaške strokovnjake, med katerimi so bili znani inženirji, stavbeniki in županiki javnih ustanov. — Odbor strokovnjakov je svoje delo končal ter je za obnovo prizadetih krajev izdelal predloge. Te je sedaj odobril tudi Poglavitnik, še prej pa so jih pregledali vsi kmečki gospodarji v vseh hrvaških področjih. Ministrstvo za obnovo je sedaj te predloge strokovnjakov izročilo v nadaljnjo izvedbo strokovni javnosti zaradi izdelave idejnih načrtov. Ministrstvo za obnovo hoče na ta način samopoduriti, da je vprašanje obnove splošna narodna zadeva ter po svoji naravi glavna potreba sedanjega časa. Zato pa morajo pri njej sodelovati prav vsi, tako država, kakor narod in poedinci. Ministrstvo je že konec aprila razpisalo natečaj za idejne načrte domov in kmečkih gospodarstev, kateri naj bi služili kot podlaga osnovi za obnovo prizadetih krajev, naselij in domov. — Področje sedanje Hrvaške je z etnografskega stališča razdeljeno na tri pasove in to na Panonsko, Dinarsko in Jadransko cono. Znotraj vsake cone so ožja področja, ki imajo vsaka zase svoje posebnosti. Zato je n. pr. Panonski tip predviden za Posavino, Podravino, Slavonijo, Srem in Bosansko Posavino. Dinarski tip je določen za gorata področja Bosne, Gorskega Kotarja in notranje hercegovinske dele. Jadranski tip obsega Hrvaško Primorje, Dalmatinsko Primorje in hriboviti deli Hercegovine. — Projektanti morajo upoštevati dosedaj način gradnje v pogledu in vrsti gradiva, zatem klimatske razmere in oblike glavnih stavbnih delov. Projektantu je pa prepričano, da razvisti stanovanjske prostore v posameznih tipih v pri-

tilju, ali v nadstropju ali pa pod streho. Od projektanta zahteva ministrstvo v prvi vrsti tip hiše, v drugi vrsti tip kmečkega gospodarstva, v tretji vrsti pa tip vasi. Začetna oblika v vsakem prizadevanju po reformi mora biti sedanja hiša kmečkega človeka v dotičnem kraju, za katerega projektant izdeluje svoje načrte, stalni kazipot mu pa morajo biti navade ljudi v dotičnih krajih ter spoznanje, da je te navade in potrebe mogoče spreminjati samo počasi. Obnova prizadetih krajev pa mora seveda temeljiti tudi na vseh pridobitvah sedanjega časa tako v gospodarskem, kakor tudi v higijenskem oziru.

Teden »Mati in otrok«. Teden, posvečen hrvaški materi in otroku, so te dni začeli z veliko prireditvijo v zagrebškem državnem gledališču.

Imenovanje novih profesorjev na hrvaškem vseučilišču. Na medicinski fakulteti v Sarajevu so bili imenovani za vseučiliške profesorje: za kožne in spolne bolezni dr. Jože Flegler, za bolezni grla, nosu in ušes dr. Zarko Prastalo ter za fiziko prof. Mohamed Kandardžić.

Iz Srbije

Gospodarska vloga nemške narodnostne skupine v Banatu. Dunajski dnevnik »Neues Wiener Tagblatt« prinaša v eni svojih zadnjih števil krajši sestavek o gospodarskem udejstvovanju nemške narodnostne skupine v Banatu. Poročevalec omenjenega dnevnika poudarja, da je osnova vsega gospodarstva v Banatu poljedelstvo, ki igra v izvozni postavki te pokrajine najvažnejšo vlogo. Banatski Svabi — tako imenujejo tu pripadnike nemške narodnostne skupine — imajo v svoji posesti 20% zemlje, t. j. približno 300.000 johov. Nemški kmetje imajo pa tudi v najemu obsežna zemlji-

šča, tako, da Nemei dejansko obdelujejo do 30% vseh banatskih njiv.

Kakor znano je Banat znan kot žitnica v tem delu Evrope. Vsako leto izvažajo od tu predvsem žitne pridelke. Izvoz dosega letno do 350.000 ton pšenice in koruze. V zadnjem času so pridelali v Banatu gojiti tudi sončnice. Lani so jih pridelali že precej ter je ves pridelek znašal 60.000 ton, od katerih so 44.000 ton lahko mirno izvozili. K tem pridelkom pa lahko uvrstimo še druge banatske pridelke. Tako je leta 1942. pridelal Banat še tudi 500 vagonov lana, naslednje leto (1943) pa celo 1350 vagonov. V banatskem vinogradništvu je nemška narodnostna skupina zastopana s 55%, v raznih industrijskih podjetjih pa z 58%.

Banatski uvoz s svojimi 112.000 tonami ne dosega niti ene tretjine izvoznih količin. Kakor znano Banat nima nobenih premostovnikov in tudi ne razpolažajo z gozdnimi površinami ter je zato v pogledu kuriva in stavbnega lesa absolutno navezan na uvoz iz drugih krajev. Tudi pravih industrijskih proizvodov je malo, kakor tudi izdelave tekstilnega blaga. Kljub temu je pa še vedno banatsko gospodarstvo na solidni podlagi ter so cene blagu v Banatu za polovico nižje kakor pa n. pr. v Srbiji, predvsem pa v Beogradu.

Volne so v Banatu oddali lani 32 vagonov, v Srbiji pa 77 vagonov. Primerjava teh podatkov je zanimiva, ker bi po njej morali rediti v Banatu sorazmerno več ovace, kakor pa v Srbiji. Temu pa ni tako. V Banatu je namreč vsaka ovca dala štirikrat več volne, kakor pa v Srbiji. Sploh igra danes Banat v živinoreji važno vlogo, kar prihaja posebno od izraza pri oddaji surovih kož, katerih odda Banat na sedanjem srbskem državnem področju 91%, ostale srbske pokrajine skupaj pa samo 9%.

Samo 5 in pol grama železa

(Najvažnejši »vitamin« za človeka)

Življenja si brez železa ne bi mislili ne moremo. Brez železa ne bi imeli nobenih strojev, nič orodja, nobenega orožja — in nobenega živega bitja. Če ne bi imeli železa v telesu, ne bi mogli ne dihati ne se prežibati. In vendar bi pridobili iz človeškega telesa samo majceno kapico železa, ki bi tehtala 5 in pol grama. Take majcne količine že zadostajo, da človek lahko opravlja najvažnejše opravke. Zatorej so železo, dasi je anorganska snov, dali v isto vrsto, kot so vitamini, ki so prav tako v majhnih količinah potrebni za življenje.

Železo opravlja četverico važnih del v telesu.

Predvsem tvori poglobitno sestavino krvi. V slehernem od 25 bilijonov človeških rdečih krvnih teles je železo, ki daje krvi možnost, da opravlja svojo najvažnejšo nalogo: da sprejema kisik, pridobljen z dihanjem, po vseh telesnih celicah. Železo, ki je v krvnih telescih, se v pljučih spaja s kisikom — torej zarjavi. Te svetlo rdečice, z železnim oksidom okrepčana kri, se pretaka po vseh celicah telesa. Čim je prispela do celic tkiva in organov, pritegne železni atomi, ki ondi čakajo, nase kisik, ki je spojen z železom krvnega barvila. Železni atomi, ki v krvnem barvilu izgubijo kisik, si poiščejo novih zvez, ki jih najdejo v celicah, v ogljikovi kislini, ki je nastala z izžigevanjem. V pljučih pa zamenjajo ogljikovo kislino spet s kisikom, in ta igra, ki jo nazivamo dihanje, se začne iznova.

Železo v celicah, ki pritegne nase kisik iz krvi, ga polagoma spet oddaja, da morejo zgoreti organske snovi, ki jih človek prejema s hrano. Če bi ne bilo tega izžigevanja, bi ne bilo nobenega gibanja. In tako smo pri tretjem opravku železa, ki je v rdečem barvilu mišic in ki mora kisik iz krvi prenašati na mišične celice. Razen tega pa kroži železo tudi v serumu, to je v čisti krvni tekočini in se kot odvisno železo odlaga v različnih organih, predvsem pa v jetrih in vranici. Zakaj si telo nabira zaloge železa, pa je nedavno odkril znanstvenik dr. Heilmeyer, ki pravi, da železo, kakor vsi organski vitamini, hrani telo sprito bolezenskih klic in strupov. Saj

je že precej časa znano, da so jetra veliko grobišče za bakterije. Železo more kemično vezati škodljive strupe. Čim pridejo strupi v človeško telo, se vranica in jetra takoj napolnijo z železom. Vse železo, kar ga je v telesu »brez dela«, pokličejo jetra k sebi. Če vbrizgamo še dodatno železo v kri, potem brž izgine železo iz celic in okrepi obrambno fronto v jetrih.

Zaloge železa se s hrano zmeraj množijo.

Skoraj vsa hraniva vsebujejo več ali manj železa. Ni pa toliko važno, koliko železa vsebuje kaka snov, ampak je važno, v kakšnih kemičnih spojinah pride v telo. Vse zavisi tozadevno od tega, ali more železodna pepsinova solnoksidska mešanica izločati iz živil železo ali ne. Če je kovina vezana na vodno kislino, tedaj more solna kislina lahko sprejeti železo vase. A če je vezana na kisik, potem ga more telo le drobce dobiti. Medtem ko določeni odstotek organskih vitaminov po daljšem kuhanju jedil odmrje, pa pride železo med kuho iz trdnih v rahle spojine in ga more telo lažje sprejeti vase. Če železodna solna kislina lahko iz presnega kislega zelja pridobi 137 delov železa, pa ga odvzame zelju iste vrste po daljši kuhi 200 delov. Iz surovih jeter more telo odkrhniti zase 3074 delov železa, iz praženih pa 4643 delov. Ljudje, ki imajo v želodcu premalo solne kisline, ne morejo sprejeti vase zadosti železa in zato zbolijo zaradi slabokrvnosti in sličnih bolezni.

Količina železa v telesu se prilagodi splošnim pogojem življenja. Železa je v človeškem telesu več v gorskih krajih, kjer je malo kisika, kjer mora kri bolj delati, kot pa v dolinah. Moški vsebujejo približno 30 odstotkov več železa, kot ženske, ki jih varujejo maščobne zaloge. Težak spet vsebujejo več železa, kot pisarniški ljudje, ker večkrat uporabljajo svoje mišice. Če hočemo dohnati, ali je količina železa v človeškem telesu zadostna ali premajhna, tedaj zmerimo količino železa glede na prsto krožeče železo v krvi, ki ga je moči najlažje določiti. Torej je železo v krvnem serumu tako rekoč barometer za zdravstveno stanje kakega človeka.

Razbitinam sovražnih letal na tleh se ne smemo preveč približati, pa najsi ostanki tudi ne gore več. Nevarnost za razne eksplozije grozi namreč še kljub temu. Dolžnost sleherne- ga pa je, če take razbitine kje zapazi, da o tem obvesti kar najhitreje pristojno orožniško ali policijsko postajo. Isto velja za bencinske sode, ki jih odmetavajo nemška lovka letala. Kdor si bo iz razbitin prilastil kar koli, se bo pregrešil nad državno lastnino, in bo strogo kaznovan.

CRKOVNICA

a — a — a — a — a — b — b — b — g — h — i — i — i — j — k — l — l — l — m — m — m — n — n — n — o — o — o — p — z

Ur
. ur
. . ur
. . . ur
. . . . ur
. ur

Iz 30 črk poleg danih dveh sestavi 6 besed ki pomenijo v drugačnem redu naslednje: španski slikar v 17. stol.; ena izmed Muz; mesto v Nemčiji; Enejev brodnik (v Prešernovi elegiji); francoska vladarska rodbina; ples.

Rešitev crkvnice iz prejšnje številke: Timotej; etiketa; Cetinje; slatina; Palatin; Chianti.

ZDRAVILNA ŽELISČA
VSEH VRST
POVRTNINO-SADJE-GOBE
IZ VARNOSTI IN ZDRAVOSTI
REDNO KUPUJEMO
HRANILNI PROIZVODI
»ALPA« LJUBLJANA
PISARNA SKLADIŠČE
VIDOVANSKA CESTA 18

MALI OGLASI

Službe dobe
KUJARICO samostojno, in služni- njo takoj sprejem. Vpraski trgovina Ja- vorka, Wolfova ulica št. 12. (b)

SNAILKO za pisarne sprejem. Naslov v upravi »Slo- venci« pod št. 6299. (b)

SLUŽKINJO pridno in pošteno sprejem takoj. Sv. Petra cesta 61. (b)

HLAPCA sprejem takoj v služ- bo. Sv. Petra c. 61. (b)

DEKLE 14 do 17 let staro, po- steno in pridno sprej- mem 1. avgusta k otrokom. — Hrana in plača dobra. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 6569. (b)

Vajenci
VAJENEC za špecerijsko trgovino v Ljubljani se sprej- me. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 6590. (p)

Posestva
KUPIM trgovsko hišo ali vilo v Gorici ali Trstu. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Takoj«. 6580. (p)

Prodamo
PEGE IN LISAJ vam zanesljivo od- strani »ALBA« krema DROGERIJA KANC. Zidovska ulica 1. (l)

ZENSKO OPANKE skoraj nove, št. 37. kombinirane - izvrstno usnje, ugodno napro- da. Dolenska cesta 7. (b)

MRCES IN GOLAZEN usi, stencice, bolhe, šurke, molje, miši, podgane, voluharje in bramarje zanesljivo pokončate s strupom, ki ga dobite v droge- riji KANC. Zidovska 1. (b)

Kupimo
»GLEDALSKI LIST« letnike 1920-21 do 1929 -30 ali tudi posamezne številke kupi Državno gledališče. Ponudbe v tajništvo Drame. (k)

PREPROGO sarajevsko ali drugač- no, volneno, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod »Pre- progat«, 6578. (k)

PSA CUVAJA manjše velikosti ku- pim. Hradeškega c. 8. (k)

Denar
KUPIM solidno podjetje ali pristopim kot družab- nik. Ponudbe na upra- vo »Slov.« pod »So- lidno«, 6579. (p)

Umrla je ljubljena mama in sestra, gospa
Anica Copic
Pogreb bo v nedeljo 23. t. m. ob 3 pop. z Zal. kapele sv. Krištofa, k Sv. Križu.
Ljubljana 21. julija 1944.
Zaljujoči ostali.

KINO »SLOGA« 17-18
Dve uri prijetnega razvedrila
Najlepa vaška burkal
»Kdo je oče?«
V glavnih vlogah: Ilse Werner, Roma Bahn, Hans Stüwe, Theodor Danegger, Beppo Brem in drugi odlični umetniki.
PREDSTAVE ob 16 in 19.

KINO »MATICA« 22-41
Vožnja v smrt največjega luksuznega parnika
»Titanic«
Katastrofa, ob kateri je obnemela svetovna javnost.
Igralci: E. F. Führlinger, Elfriede Datzig in Sybille Schmitz.
PREDSTAVE ob 16 in 19.

KINO »UNION« 22-71
Pretrpetljiva življenjska eliksir o ljubeči, požrtvovalni in za srečo svojih otrok boreči se materi
»Materina ljubezen«
Käthe Dorsch, Hans Holt, Hans Hotter, Wolf Albach Retty, Traudi Stark, Paul Hörbiger.
PREDSTAVE ob delavnikih ob 17 in 19.15!

†
Dne 20. julija je po kratki in težki bolezni dočrpela v 68. letu starosti naša dobra, draga teta, gospodična
Koprivec Helena
upokojenka tobačne tovarne
Truplo blage pokojnice leži na Zalah v kapelici sv. Jože- fa. Na zadnji poti jo bomo spremili v soboto 22. julija ob 5 popoldne izpred viške cerkve na pokopališče na Viču
Ljubljana 20. julija 1944.
Zaljujoča rodbina Uršič ter ostalo sorodstvo.

Dotrpela je naša ljubljena žena, mama, sestra, teta in sva- kinja, gospa
Ivana Tešar
roj. Nagode
Pogreb drage pokojnice bo v soboto dne 22. julija ob 3 pop. z Zal. kapele sv. Andre- ja, na pokopališče k Sv. Križu.
Ljubljana 20. julija 1944.
Globoko žalujoči:
Mihael Tešar, mož ter ostalo sorodstvo.

Zahvala
Od srca se zahvaljujem vsem, ki so se spomnili moje ljube žene, v njeni bolezni in ob nje- ni smrti, ji položili cvetja na krsto in jo spemili na njeni zadnji poti.
Sveta maša zadušnica bo daro- vana v torek, dne 25. julija ob pol osmih zjutraj pri oltarju Sv. Križa v cerkvi Marijinega Oznanjenja.
Ljubljana, 21. julija 1944.
Ing. Vladislav Fasan

ŽOGA SREČE

»Da, le glejte me!« je skoraj vikni- la. »Ako vi ne bi živeli v taki od Boga zavrnjeni luknji, bi me takoj spoznali. Jaz sem kokainska verižnica.«
Danijel Bruck, ki se je skušal pe- čati z dobičkanosno kupčijo s slabost- mi človeškega mesa, je znova pogledal na vizitko, ki je ležala na njegovih pi- salni mizi, in se je bodrilno nasmeh- ljaval obenem je postrani pogledal sina in ga opozoril, naj se ne vmešava.
»Prosim, sedite,« je rekel prijazno in, ko je ženska ob šumenju obleke sedla, je nadaljeval: »Sedaj mi pa na- tanko povejte, kaj morem storiti za vas, gospodična Reiter.«
»Prosim, ne toliko praznega govor-jenja, ampak več stvarnega,« je odvr- nila. »Stvar je takale: V mestu sem v nekem nočnem klubu srečala Tonija Deckerja. Takrat je bil že precej na- delan, pa mi je pravil nekaj o nekem človeku, po imenu Hofer, katerega je skušal spraviti s pota za — oprostite, ker se smejem! — za neko trdko uglednih odvetnikov! Pozneje mi je vsepolno pravil o tem kraju tukaj...

zaradi tega sem se skoraj ubila, ko sem šla sem.«
»Ali biva tukaj kdo, ki vas pozna?« je rekel Danijel Bruck tak mehko, da je bilo iz besedi komaj spoznati, da je bilo vprašanje.
»Dekle, ki je bila javila, da je bila znana pod imenom »kokainska veriž- nica«, se je vreščaje zakrohotala.
»Mi smo vsi skupaj slabi, kaj pa potem zato?« je rekla. »Tukaj biva ne- ki človek — neki gizdalini, trakar — ki sem ga prišla očitati za kakih sto cevinov. Takoj, ko mi je Toni povedal svoje ime, sem rekla, da bom prišla sem — in Toni me je prosil, ali se ne bi hotela še pri vas oglasiti. Rekla sem, da radevolje, ta mi je rekel, naj se tukaj oglasim in povem, če do četr- trika ne dobi petdeset, bo vse povedal o tistem mladeniču Hoferju. Očividno Toniju niste držali besede, ta je sedaj hud.«
Danijel Bruck je namignil sinu naj molči, pa se je iznova nasmehljaval de- kletu.

»Recimo, da nam je gospod Decker mogel narediti majhno — e — uslugo, gospodična. Poskrbel bom, da se mu z nocojšnjo pošto pošlje nekoliko de- narja — inc je predel tako prijazno, kakor bi bil ogromna mačka, ali vam lahko nudim kakšno pomoč v zadevi, ki je privedla vašo očarujočo osebo v to pusto mesto?«
»Pomoči! Glejte mojo prerezano ustnico!« se je zasmajalo dekle. »Ali mislite, da potrebujem kakšno pomoč, ko imam tole v roki?«
Danijel, grabežljiva človeška ptica-roparica, se je tjavendano priklonil, toda oči so se mu posvetile, ko je vi- del, da je dekle izvela iz ročne tor- bice fotografijo.
»Ako boste svoje tace odmaknili, si lahko vi in tisti tamle, ogledata tole,« je rekla.
Oba demona sta kar poskočila sprito tega povabila.
Čeprav sta pričakovala, da bosta kdo ve kaj videla, je resnična foto- grafija prekosila njune največje nade, ako sodimo po izrazu na njihovem obrazu, ko sta to ugledala.
Celo Danijel Bruck je bil tako raz- burjen, da ni mogel ostati miren ka- kor po navadi.
»Poglejte, gospodična,« je rekel resno in je položil svojo kratko, pa debelo roko na drobno ramo,« dajte, da jaz opravi vso stvar za vas. Če

vi sami vzamete to stvar v roke, imate lahko sitnosti s policijo...«
»To je videti nekaj kot izsiljeva- nje, veste.«
»Kaj ne poveste! Ako je vse tisto res, kar mi je Toni tisto noč v krčmi pravil, bi vi morali o izsiljevanju ne- kaj vedeti... Kaj pa prav za prav nameravate?«
»Dajte, sedite spet, gospodična,« je Danijel Bruck prigovarjal.
Temu sledeči razgovor je trajal de- set minut. Ko je bil pri kraju, je de- kle spet vstalo.
»Samo nobenih norčij, prosim, sta- ri očka!« je rekla, vendar je izročila sliko, ki jo je bila vzela iz svoje ro- čne torbice.
Ko sta bila oče in sin spet sama, sta se spogledala in oba imela isto na jeziku.
»Karel Mayer!« sta rekla.
Nato je Danijel Bruck še enkrat pregledal položaj.
»Tole,« je rekel in udarjal po fo- tografiji, »bi nama moralo silno prav priti. To dekle pa lahko izkoristiva tudi še drugače.«
»Anton?« je vprašal sin.
»Tiho!« je posvaril oče.
Toda Danijel se je hudobno ne- smehljaj, ko se je obrnil k svoji pi- salni mizi.

XXI. poglavje.
Možak za zastorom.
V nogometu je vse polno razočar- ranj. »Očka« Papler jih je bil doživel mnogo posebno zavoljo tega, ker se je tako zanimal za svoj posel. Zato je bilo njegovo veselje nad resnično vrednostjo zadnjega novince — igral- ca, ki ni veljal kluba niti prestopnih plačil — toliko bolj odkritosrčno. Bolj kakor kdaj koli je bil odločen, da do- seže, da si »Stettinska žoga« pribori v tej seziji ligino mojestvo.
V prvem moštvo so povišali nekega mnogo obetajočega mladeniča iz re- zerve na mesto levega notranjega na- padalca. Kajti Kaiser, ki je bil skriv- nostno izginil po tistem dogodku, ki se je končal s tem, da ga je pošeno premikastil mladenič, katerega je ka- nil pobabiti — je ostal izgubljen. Vsekakor ni prišel k nobenemu tren-ingu več in, ko je Anton povedal Paplerju, da ga je bil videl, ko je za- pustil mesto z brzcem, je starešina pripomnil: »To je najboljšje zanj in najboljšje za klub! Lahko je srečen, da nismo te zadeve z zastrupljenim žebcem javili policiji, kajti sedaj sem prepričan, da je imel nekaj opraviti pri tem. Saj ti stvar še ni pojasnjena, neli?«